

RESSÓ

DE CAMPOS

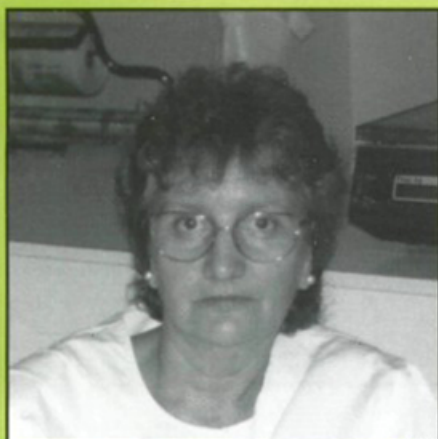
REVISTA MENSUAL

Any 9, Núm. 82 • Juliol 96 • 300 Ptes. (I.V.A. Inclòs)

ESPECIAL SA RÀPITA '96

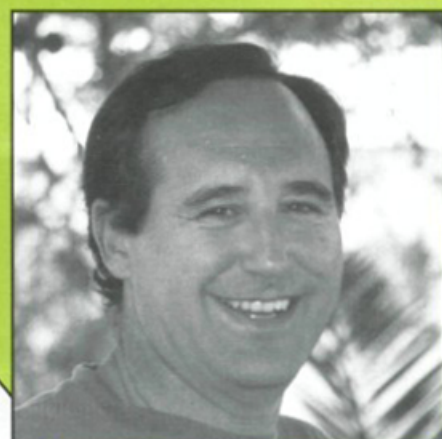
EXTRA

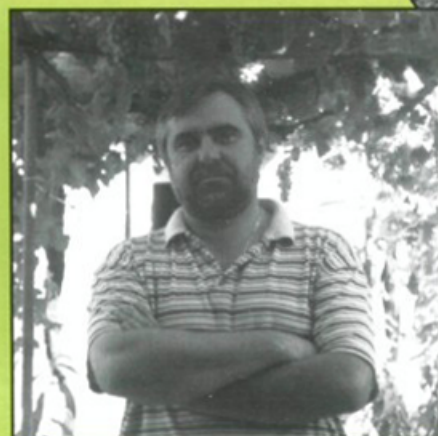
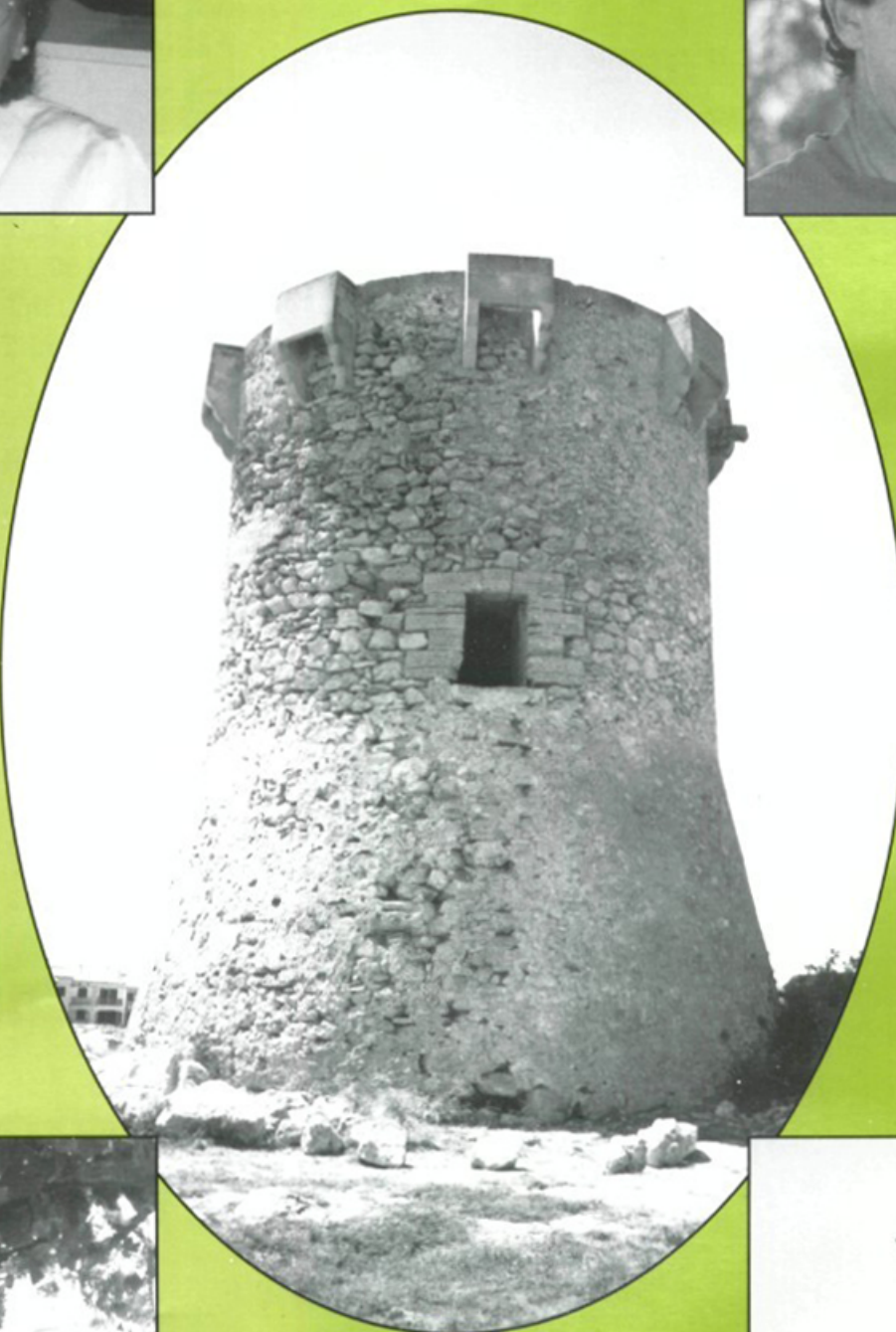
Entrevistes a:
La Fornera
de Sa Ràpita

El Tresorer
de l'O.C.B.

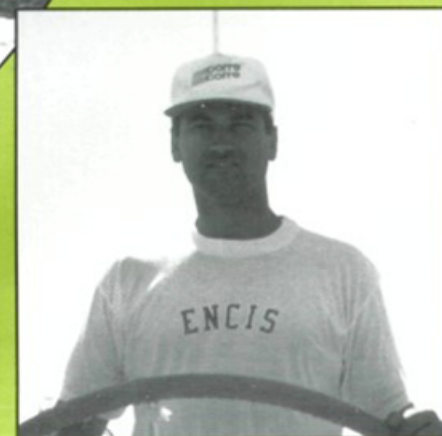
El President
del Club
de Bàsquet

Un campaner
intenta fer
la volta
al món
en un veler

44 Pàgines

OFERTES JULIOL - AGOST

HALCON

VIATGES

Carrer Major, 3 - Tel. 16.00.66

07630 Campos

GALÍCIA AL COMPLET

Sortides Juliol: Del 4 al 11-07 • Del 11 al 18-07 • Del 13 al 20-07
Del 18 al 25-07 • Del 20 al 27-07 • Del 25 al 1-08

Preu sortides dia 4 i dia 11 - **39.000** - Preu altres sortides - **43.000**

Sortides Agost: Del 11 al 18-08 • Del 3 al 10-08 • Del 6 al 13-08
Del 7 al 14-08 • Del 10 al 17-08 • Del 13 al 20-08 • Del 15 al 22-08 • Del 17 al 24-08

Hotel 2** - **53.000**

Del 20 al 27-08 • Del 21 al 28-08 • Del 22 al 29-08 • Del 24 al 31-08

Hotel 2** - **48.000**

Complex San Simon (a 3 Km. de Santiago) - **42.000**

PORT AVENTURA

1 DIA - ADULTS 14.500 - NINS 9.500

Sortides: Juliol 25 - Agost 9 i 23 - Setembre 6

El preu inclou Avió Palma - Barcelona / Barcelona - Palma
trasllats i entrades

2 DIES - ADULTS 23.500 - NINS 16.500

Sortides: Juliol del 5 al 6 - del 19 al 20
Agost del 2 al 3 - del 16 al 17 - del 30 al 31
Setembre del 13 al 14

El preu inclou Avió Palma - Barcelona / Barcelona - Palma
Hotel 3*** a Barcelona, allotjament i berenar, trasllats i entrades

ASTÚRIES I CANTÀBRIA

Sortides Juliol: Del 3 al 8-7 • Del 17 al 22-07 • Del 24 al 29-07

Preu **46.500**

Sortides Agost: Del 31-07 al 5-08 • Del 7 al 12-08 • Del 14 al 19-08 • Del 21 al 26-08

Preu **56.500**

ASTÚRIES I CANTÀBRIA AL SEU AIRE

Sortides Juliol: Mínim 2 persones **56.000**

Sortides Juliol: Mínim 4 persones **48.500**

Sortides Agost: Mínim 2 persones **65.000**

Sortides Agost: Mínim 4 persones **57.500**

GALÍCIA AL SEU AIRE

Sortides Juliol 4 i 11: Mínim 2 persones **52.500** Mínim 4 persones **52.500**

Altres sortides Juliol: Mínim 2 persones **58.000** Mínim 4 persones **49.000**

Agost de l'1 al 20: Mínim 2 persones **68.000** Mínim 4 persones **61.000**

Agost del 21 al 31: Mínim 2 persones **62.000** Mínim 4 persones **54.000**

Agost Complex San Simon: Mínim 2 persones **53.000** Mínim 4 persones **46.000**

Ara, canviar a més li costarà menys.

Gesa

Informi's:

(cridada gratuïta)

900-220.220

CANVIï a 220V

TOT SÓN AVANTATGES

Sumari

Diuen que...	4
Vos recomanem	5
Cartes dels lectors	6
Fi de curs dels dos col·legis	7
Fi de curs escola de música	9
Es Jai de la Sala	10
Lletres a la tieta	11
De l'esperança a la desil·lusió	12
Notes d'església	14
Notes breus	16
Especial Sa Ràpita '96	19
El patrimoni etnològic	20
Fent una volta per la vila	22
La imatge més vista	24
Desastres i destrosses a voler!	24
Entrevista	26
Zona blava a la platja de Sa Ràpita	28
El mirador	29
Els jocs tradicionals	30
Entrevista a Rafel Coll Ribas	32
Notícies de partits	34
Nou Codi Penal	35
Plana verda	36
Volta el món en un velar	37
Conversa amb...	38
Escoles esportives	40

Reflexions estiuenques

Les intencions de RESSÒ són les de ser una presència informativa i crítica en el poble de Campos durant tot l'any, i no de Nadal a Sant Esteve com voldrien alguns. Una veu oberta però d'actitud ferma que no eludeix tot allò que té a veure amb la realitat que ens envolta i que no podem estar de dir que trobam que en molts d'aspectes és millorable. Ara ha arribat l'estiu i no ens pertoca fer cap comentari especial en pla "fi de curs" perquè som gent d'avaluació contínua. No obstant això, l'estiu és una època especialment oportuna per fer incís en el que és l'eix central de l'economia de les illes. Ens referim a l'hosteleiria, un món del qual farem dos apunts breus perquè convendria reclamar millors condicions per als mallorquins que treballen directament en aquest sector que són molts.

Si es fa una anàlisi rigorosa es pot veure ben fàcilment que els treballadors dels hotels i restaurants viuen sotmesos a una pressió horària que suposa en moltes ocasions una mostra evident d'explotació. Però avui en dia l'explotació és bona de silenciar perquè són molts els qui esperen per trobar una feina i la mentalitat dels empresaris sap ben bé la coacció que aquest fet constitueix. La gent no té massa alternatives i a una família les despeses són moltes i més si hi ha una hipoteca a un banc per poder gaudir d'un dret tan senzill com tenir un habitatge digne, o una jubilació assegurada.

Mentrestant els "tour operadors" ofereixen una setmana de vacances a Mallorca per unes quinze mil pessetes. I mentrestant, també, la "classe Política" gaudirà del seu (merescut?) descans i no precisament a hotelets de dues estrelles. I ben contents que hem d'estar de l'Honorable presència de l'aristocràcia...

Amb tot això encara hi ha qui té barruda contundència a afirmar que estant el 40% del territori protegit la resta s'ha de sucra al màxim. És del nou president del PP balear, un partit que ofereix espectacles entre el vodevil i la tragèdia d'arrel siciliana, de qui estam parlant. Una neo-balearització que evidentment s'entregarà a la tasca de fer "progressar" la nostra comunitat amb cos i ànima: Progressen les butxaques dels particulars a canvi del Golfs i hotels de 15.000 pts, urbanitzacions pretesament integrades en el paisatge, etc.

Davant tot això el silenci dels mallorquins tal vegada es trenqui en veure que els coets de la festa major cada any són més magres.

De totes maneres voldríem equivocar-nos i que l'estiu fos senzillament anar a la platja tots molt feliçment satisfets d'una morenor seductora. Tant de bo que així sigui.

Diuen que...

— Ningú no diria que tenguem un fuster al capdavant de l'Ajuntament

— Els fusters saben que la fusta necessita ser untada de tant en tant si volen que es conservi en bon estat.

— La fusta de la façana de Can Pere Ignasi, propietat municipal, que pega damunt la plaça pateix més set que es passeja pel desert.

— Ningú no recorda que les hagin untades mai.

— Hi ha un personatge que sempre deixa el cotxe al carrer principal de sa Ràpita, mig damunt la voravia, mig enmig de la carretera.

— A conseqüència d'això se crea cada embós que fa por.

— I no res això, ja que d'altres, estimulats pel seu exemple, també fan el mateix.

— Sembla mentida que ell, que ha tengut importants responsabilitats polítiques enlloc de donar llum doni fum.

— Fa falta més vigilància policial a sa Ràpita per evitar totes les destrosses que s'hi fan.

— Moltes vegades hi envien un municipal tot sol, que no hi pot fer res.

— No és tant com diuen, però que és més del que pareix.

— A Campos n'hi ha de tots els règims: cañellistes, soleristes, ver-

geristes, matasistes...segons convengui(GA).

— N'hi ha de més curts que un pam de veta en doble.

— Enguany tendrem les berbes més bones que les de Felanitx, que ja és dir.

— Devers l'Ajuntament, les discrepàncies per saber com gastar el superàvit són notòries.

— Arribar a l'acord d'amortitzar algun préstec és un esforç mental massa gran.

— Jaume Matas concedirà sis-cents en lloc de tres-cents milions per a la zona de serveis d'es Trenc.

— Els escars de la costa de Campos no seran BIC, però formaran part del PH.

— Que a l'estiu tota cuca viu i que a Campos tothom participa en les escoles d'estiu.

— Ja funciona la depuradora de sa Ràpita i de s'Estanyol, qui no té aigua és perquè no vol.

— Amb el temps i la llavor es resoldrà el plet del camí de l'illa Gavina per accedir a cercar alga a la platja d'es Trenc.

— Estalviar 4,5 milions de pesetes és una ximpleria a un Ajuntament que sempre té superàvit.

— Les fites netes de Damià Hugueta ha estat un dels llibres més comprats de la Fira del Llibre.

— Ara ja no s'hauran de fer trenta quilòmetres i busques per anar a fer coes a son Dureta, només se n'hauran de fer vint i l'ou per anar a desesperar-se a Manacor.

— L'Ajuntament ha deixat damunt la taula la declaració d'urbans als terrenys de ses Covetes, a l'espera que els tribunals els diguin si són pams i no metres els 100 que hi ha d'haver de distància a la mar.

— Al batle de Campos no li ha passat mai pel cap rompre amb la

disciplina de partit i que han somiat truites els que es pensaven que podria dimitir.

— El CIM ja ha enviat més contenidors per al reciclatge de vidre i de paper. Ara falta que els facem servir.

— A Campos farem festa grossa aviat perquè tendrem la millor plaça Major. És que tenim un Consistori!

— Veure esbucar els apartaments il·legals de ses Covetes és qüestió de temps.

— Quan s'acaba la paciència es demana la independència.

— L'Ajuntament destinarà part dels vuit milions que ha de destinar a normalització lingüística a la revista RESSÒ.

— Així es borrarà d'una vegada la injustícia de no haver reconegut la tasca normalitzadora de RESSÒ de Campos. O no?

— D'aquesta manera complirà amb un dels principals compromisos que va contreure quan va acceptar el compromís d'esser un dels set pobles que havien de posar en pràctica aquest pla.

— A més, el batle i els regidors responsables demostraran que saben llegir i que no han perdut la memòria.

— Els que havien posat mesions que la pregonera seria na Catalina Cirer han perdut.

— I els que havien dit na Magdalena Rigo també.

— La pregonera d'enguany serà la inigualable, la inefable, la fantàstica, sobretot, gran concixidora de Campos (ha vengut mai?), Rosa Estaràs.

**COMERCIAL
RAMBLA**
TEL. 65 25 01

Jardineria,
Decoració
Art Mallorquí

Rambla, 14 • CAMPOS

CONSTRUCCIONS

GUILLÉN - BAUZÁ

Noves edificacions i restauració de cases antigues

Escorial, 64 • Tels. 65.25.01 - 65.28.11 • CAMPOS

Vos recomanam

- Per escoltar, Catalunya Ràdio i Catalunya Música.
- Per veure, TV3 i Canal 33.
- Per llegir, Diari de Balnears i l'Estel de Mallorca.
- Per aprendre de memòria, La Balanguera.
- On no s'ha d'aparcar: damunt la vorera del carrer.
- Que no tengueu la voravia plena de trastos: troncs, taulons, pedres, cantons, ferros, gomes ni ciurons, etc., que la deixeu lliure d'obstacles!
- Ara i sempre PP! (Pagau Puntualment!).
- Ara que som a l'estiu, nedau i guardau la roba.
- Que quan n'hi hagi, unes tres cada any, vegeu les comèdies del Parlament Balear.
- Que per una vegada en la vida no vos faccu vos- tres les idees dels altres.
- Que penseu a incorporar a la vostra dieta els germinats de Madhu i Nav, Aliments naturals Watson's, i no vos faltaran vitamines, proteïnes ni minerals.
- Que separeu el paper i el vidre de les bosses de fems i el dugueu als contenidors adequats, tots hi sortirem guanyant.
- Que compreu Les fites netes de Damià Huguet i tendreu a la vostra biblioteca el millor llibre de la història recent de Campos.
- Que llegiu Les fites netes de Damià Huguet i recordareu o coneixereu part de la història del poble i de la gent del poble. A més, podreu fruit de bona litera-

tura.

- Recordeu que no sereu menys persones si reconeixeu que algunes vegades vos equivocau.
- Que recordeu que les motos són per desplaçar-se i no per fer carreres.
- Que per poder conduir cotxe s'ha de tenir el carnet de conduir.
- Que en lloc de deixar conduir el cotxe als vostres fills menors d'edat sense carnet, tengueu altres maneres de fer-los gaudir. Basta que els estimeu.
- Que reflexioneu aquest pensament de Goethe: "Qui no pot aprofitar-se de tres mil anys d'història, viurà a les fosques la resta de la seva vida".
- Que els culpables que per ca vostra hi hagi algunes carabasses, no només són els vostres fills o filles.
- Que demaneu a l'Ajuntament que es recordi de subvencionar la revista del poble.
- Que recordeu a l'Ajuntament que després del C.P. Joan Veny, la revista RESSÒ és la que més ha fet per a la normalització lingüística del poble.
- Que llegiu la revista de Campos, la revista RESSÒ.
- Que quan l'hagueu llegida, la faceu llegir a un amic/amiga o a un veïnat/veïnada.

GABINET Iladó

GESTORIA ADMINISTRATIVA

ASSESSORIA FISCAL I LABORAL

CORREDORIA D'ASSEGURANCES

IMMOBILIÀRIA

Carrer Creu, 12 · Tels. 65.07.81 - 65.21.42 · Fax. 65.21.95
07630 CAMPOS - BALEARS

Es Campanar

Autoservici

Seccions de:

Congelats

Fruiteria

Carnisseria

Cansaladeria

Major, 36 - Tel. 65.07.69
07630 CAMPOS

Millor... i més aprop

Problemes pràctics

Sr. Director de Ressò:

Gràcies per deixar-me dir la meua. Jo normalment vos llegesc però no m'havia decidit mai a escriure. I ara ho faig perquè fa una parell de números que esperava que traguéssiu alguna cosa dels problemes pràctics que tenim els campaners cada dia i d'aquests que ens topam els qui anam a peu.

Un és que les obres de séquies i aigües brutes són un desastre. No ha importat estar més d'un mes sense asfaltar, sense posar ciment,

sense tapar bé. Tot pols i saragata, terra i brutor, tret de qualche carrer que ha tengut bo i l'han tapat primer i aviat. Pel meu carrer res de res. Obres sense senyals, tancaaments de carrers sense avisar. Un desastre. I d'això no heu dit gaire coses.

Una altra que em preocupa molt és que aquest poble amb qualsevol ajuntament no hi ha forma de fer una plaça com Déu mana. Ni mercat ni jardí ni plaça. No tenim res. A Ses Salines tenen millor plaça que a Campos, per no dir Felanitx o

altres pobles. I ara ens n'anam a embarcar amb un poliesportiu cobert? Jo crec que van ben errats. Cada dijous i dissabte el mateix merder. Tot per no posar decent la que deis Plaça de Can Pere Ignasi, que posats a dir aviat serà la Plaça de Sa Pols o des Clots.

Gràcies i fins una altra si em veig amb coratge de tornar a escriure.

Un campaner.

NOTA DE REDACCIÓ

Ressò regala un viatge a Galícia per a dues persones.

Tal vegada vos hàgiu fixat que l'exemplar de Ressò que teniu a les vostres mans està numerat. Es tracta dels números que tendreu per participar en el sorteig d'un cap de setmana a Galícia per a dues persones.

Durant els mesos de juny, juliol i agost, cada exemplar de Ressò durà 4 números. Aquests números aniran en combinació amb les quatre darreres xifres del sorteig de l'O.N.C.E. del dia 4 d'octubre de 1996.

Salut i... BON VIATGE.

Cristalleria CAMPOS C. B.

Joan Oliver Bordoy

Pere Ferran Vaquer Silvar

Carrer Llibertat, 27
Tel. 65.04.20 • 07630 • CAMPOS

Sa Joieria

Argenteria i Rellotgeria

Carrer Major, 4 - Local B • Tel. 65.23.78
07630 CAMPOS

Fi de curs dels dos col·legis

Dijous dia 20 de juny al Col·legi Joan Veny i Clar i divendres, dia 21 al Col·legi Fra Joan Ballester es va celebrar el final del curs escolar 95-96.

Aquest curs suposarà una data històrica dins el món de l'ensenyament ja que serà l'any en què acabarà l'EGB per donar entrada al nou ensenyament de la LOGSE. D'aquest tema se'n va parlar a l'acte de presentació del Col·legi Públic Joan Veny. En aquesta introducció es va fer una breu memòria de les etapes històriques per les quals havia passat el Col·legi, inaugurat fa més de 55 anys. Posteriorment, es va donar pas a les activitats programades per aquest final de curs: interpretació de cançons i balls els més petits, actuacions dels grups de ball de bot de l'escola, play-backs diversos, mostres d'aeròbic, actuacions dels pallassos de l'APA i entrega de diplomes als nins que havien participat a l'escola de bàsquet.

Al final d'aquestes actuacions, tots els pares i alumnes varen poder veure l'exposició muntada per l'APA del Col·legi Joan Veny amb el material fet a les classes d'extraescolars. Figures de fang, avionetes de l'escola d'aeromodelisme, mostra de fotografies de l'escola de psicomotricitat, quadres del taller de pintura i de fusta, mòbils, dòminos, trencaclosques... de plàstica i treballs fets a mecanografia.

Dia 21 de juny es va fer el fi de curs de l'escola Fra Joan Ballester. Coincidint que era divendres i era a les nou del vespre l'assistència de pares i públic engeneral fou massiva. No hi faltaren les cançons ni els

Foto: Más Fotos

Foto: Antònia Sitjar

balls dels més petits de la casa. Correctament vestits per a la interpretació a fer, desfilaren un grup rera l'altre per a satisfer els pares presents.

No hi faltaren tampoc els playbak a càrrec dels més grandets. Amb tota la il·lusió i ganes, durant el vespre tots els nins del col·legi anaren representant les actuacions

que feia dies anaven preparant perquè sortís el més lluit possible el dia del final de curs.

Un altre curs escolar ha arribat a la fi. Ara, comencen les vacances per aquells que l'han superat i una mica de feina per aquells que els ha quedat alguna de penjada. Bon estiu per a tots!

A. S. V.

PUBLICITAT A RESSÒ

Carme Llaneras. Tel. 65.21.32 • Fax. 65.01.47

Estació de Servei Campos, C. B.

Obert 24 h. Autoservei
Benzina sense plom

Carrer Sant Blai, 19 • Tel. 65.01.53 • CAMPOS

JAUME FERRER I MAS

Reparació i Venda de Motos
Motoserres i Motocultors

Carrer Lepanto, 1 - Tel. 65.00.60 - CAMPOS

Concurs per a la depuradora de Campos

L'IBASAN, depenent del Govern Balear, ja ha posat a concurs les obres de la Depuradora de Campos, EDAR Campos, amb un pressupost de 180 milions. Té un termini d'execució de 12 mesos.

L'apertura de les ofertes havia de produir-se dia 13 de maig. Potser a hores d'ara ja hi ha contractista.

Delimitació del Torrent de Son Durí

Segons ens informen, Miquel Ramis Martorell, en nom i representació de SUDRAPITA SL ha sol·licitat la delimitació del Torrent que passa per la Finca de Son Durí, devora Sa Ràpita.

Aquest projecte va ser sotmès a informació pública fa un mes i probablement haurà acabat el termini d'al·legacions en el moment d'aquesta edició. Malgrat tot, l'expedient 972/2 podrà ser consultat, suposam, a la Junta d'Aigües de Balcar, situada a Palma, c/ Jeroni Pou, 2A.

Vibrats Lladó, C. B.

*Biques pretensades
Taulons de formigó
Gordineses, escales i forns*

Jaume I, s/n. - Tel. 65.06.75 - CAMPOS

Concurs per neteja de platges de Campos

Per un màxim de 7,5 milions anuals IVA inclòs l'Ajuntament oferta la concessió d'aquest servei públic d'acord amb unes clàusules o projecte d'explotació aprovat per la Comissió de Govern. El pagament serà excepcionalment de 3,5 milions per l'any 1996.

El contracte ha de durar des d'enguany fins a l'any 2005, és a dir, 10 anys. S'estableix un augment del preu que pagarà l'ajuntament segons l'increment dels preus de consum per Espanya.

S'havien d'obrir ofertes dia 30 de maig.

RESTAURANT BAR AVENIDA

*Local climatitzat i terrassa
Gran varietat de Pa amb Oli
Menú diari a 750 Ptes.
Menú diumenges i festius a 1.100 Ptes.
Sopars i dinars de companyerisme
(preus econòmics)
Menjar per dur-se'n
CUINA MALLORQUINA
Avinguda Jaume II, 28
Tel. 16.00.77
CAMPOS*

Clínica Dental i Estètica Infantil i Adults

Dr. Miquel Bennàssar i Obrador

Formació amb títol Universitat del Sud de Califòrnia
Estomatologia general, Ortodòncia, Pròtesi.

Dr. Albert Font Juan

Col·legiat en ortodòncia per la Universitat de Nova York

Dr. Albert Caballero

Implantaments dentals

IMECO · ASISA · SANITAS · MARENOSTRUM · NOVOMEDIC · PREVIASA

Cosme Mª Oliver, 14 (Carrer des vi)

Tel. 65.21.14 (Horabaixes) CAMPOS

GALERIA D'ART

*Obert cada dia inclòs festius
de 19 a 23 h., i a hores
convingudes*

Avda. Primavera, s/n.
Tels. 65.50.98 · 65.01.96
COLÒNIA DE SANT JORDI

L' Escola de Música fa el final de curs

A les 9'30 del vespre de divendres dia 28 es va fer el final de curs de l'Escola de Música. Enguany es va canviar d'escenari ja que es va fer al Teatre Municipal. El seu director, Ferran Vaquer, va fer de conductor de l'acte, a més de dirigir algunes de les peces musicals que es varen poder sentir.

Començà l'acte amb unes breus paraules del Sr. Vaquer donant les gràcies als pares dels alumnes per haver contribuït que l'Escola es fes gran, any rera any. Va dir que això permetrà que l'any que ve es puguin fer més audicions i no solament un final de curs. El canvi d'escenari de la Sala d'Actes de l'Ajuntament al Teatre Municipal el va atribuir a la gran quantitat de persones que volen presenciar la festa i que la Sala anterior no els pot acollir. Va donar pas seguidament a les actuacions dels alumnes de l'escola.

Varen començar els més petits amb dues cançons acompanyats d'instruments de percussió. Després un altre grup, va interpretar una cançó amb flauta. A partir d'aquí, alternaren actuacions en solitari de guitarra i piano amb d'altres de grups de flauta.

Acabà l'acte amb l'actuació dels alumnes més grans de l'escola. Interpretaren peces dirigides pel tres mestres de l'escola: Pau Roig, Maria Roig i Ferran Vaquer.

Foto: Antònia Sijar

A. S. V.

MENUTS

La tenda especialitzada en el teu fill
**per primera vegada trobaràs en un mateix lloc,
totes les millors marques de puericultura:
CHICO, JANÉ, PLAY, MAXI-COSI, CAM...**

Vine a veure els nostres cotxes, banyeres, trones,
cadires de cotxe, sabates formatives i tot allò que
necessites per garantir la comoditat teva i del teu fill.

INFORMA'T SOBRE LES NOSTRES LLISTES DE NAIXEMENT

(que podràs abonar en tres mesos i sense càrrec)

JULIOL I AGOST HORABAIXES TANCAT
Carrer Campos, 14 - Tel. 58.33.02
FELANITX

Saludam el nou tècnic municipal

Pareix que l'Ajuntament i els seus prohoms (Prohens, Adrover, Mas, Triay, Molina i els que s'hi afegeixen) volen posar un poc d'ordre en el tema urbanístic i legal del nostre poble. Ben hora era! Ses Covetes, Es Trenc, Golf son Baco, Sa Vinyola, Na Lore, Es Tancat, Dalt sa Ràpita, Son Durí, són noms que aviat li seran familiars al Sr. Martínez, jove llicenciat en Dret, campaner, que ha tret, pareix ésser, la plaça com a interí (més envant ja es veurà).

Benvolgut Tècnic Municipal d'Urbanisme: no vulgueu creure tot allò que vos diran de Ressò, de l'oposició municipal, del GOB, d'ARCA, etc. Els defensors (també errats de vegades) dels béns naturals, ecològics i culturals, i Ressò, de ben segur ho és, només demanam coherència, respecte a la legalitat i respecte als interessos reals del nostre poble, no els de tres o quatre. Que aquests ja se'n desfan tot sols.

Enhorabona, si cal, i endavant!

Es Jai de la Sala.

UNITAT D'EDUCACIÓ MATERNAL PREPARACIÓ SOFROLÒGICA A LA MATERNITAT

**També
Assegurances privades
i
Educació maternal aquàtica**

Caterina Cerdà
Tels. 58.24.60
82.58.16
FELANITX

A n'el poble de Campos

El poble de Campos es un poble antic, que p'el seu trabai ha lograt esser ric, aixó significa qu'es trabaiadó, qu'ha fet sa riquesa gotejant suó. Es cosa laudable y també honrés poder dí d'un poble que es molt laboriós; per aixó es seus fills tenen, molt ó poch, a ses seues cases, per courre a n'es foch. El seu trós de terra tenen igualment qu'es seu bon producte l'hi van bé traquent, estols d'aviram hei solen tení, i a mes un porcell i qualca cuní. Son poques ses cases sense es seu porquet, qu'el solen matá, quant s'entrega es fret; fan bones matances en vení es seu dia amb molta de bulla i gran alegria.

La treta de Campos per lo regulá son ses taperetes, blat i ametlará; se fan moltes coses ademés a més, sobretot patates, fruita i garrovés. Respecte a patates Campos es famós, en tota Mallorca no ni ha de millós.

Sa gent camponera es tranquil i honrada, lo més instruida i ben educada; tant homos com dones, fadrins o fadrines heu son igualment, inclús nins i nines; així a n'aquest poble hei fa bon está i amb sa seva gent hi fa bon tractá.

Que vaja aquest poble així caminant, i així d'aquest modo anirá progressant; que vaja aquest poble així progressant, pero sols amb Déu sempre confiant.

UN ADMIRADOR

Novembre de 1953.

A Campos per les saons aquelles dels primers cinquanta va aparèixer aquest text en forma de pasquí de contingut líric exaltador. L'amo Antoni Catllara, que és un bon arxiver, ens l'ha donat a conèixer i per l'amo en Miquel de Sa Impremta Adrover tenim indicis per creure que el seu anònim i discret autor va ser un solleric que venia a vendre xocolata els diumenges a la vila. Vos convidam que en faceu la vostra lectura; tant si és evocativa com descobridora, per a uns exagerada, per a altres innocent... sempre serà un cert homenatge a aquell esperançat admirador dels campaners.

Montserrat Alcaraz

Lletres a la tieta

Benvolguda tieta; esper que en rebre la present no us queixeu de res; per aquí, què he de dir? com sempre i gràcies. Sabieu, tieta, que una de cada tres converses, de les que habitualment mantenim, té com a protagonista el temps? Idò així i tot encara no s'entén el que està passant. Fa un mes el sol bofegava, i ara encalenteix el just per recordar-nos que no som a un altre moment de l'any i, qualche dia, ni això; el temps, com tantes altres coses, és com si s'hagués tornat una mica

boig. Potser les moltes pregàries fetes s'hagin mal interpretades, tal volta han arribat tard, o qui sap si el canvi, de cada vegada més evident, es deu als molts desbarats comesos amb l'atmosfera i sigui un senyal de demanda d'esmena de segons quines conductes. Temps hi haurà per esbrinar-ho, de moment ens haurem de conformar i seguir esperant, amb paciència, l'arribada de millors dies per gaudir, plenament, de les vacances. Tanmateix del temps n'haurem de parlar, encara que només sigui per mantenir els percentatges de les enquestes.

Avui, tieta, tenia previst parlar-vos de les vacances, del passat, dels nins i de l'estiu, d'altres estius, d'aquelles coses que ens ocupaven abans de destinar el temps de lleure a curar l'estrès, entre d'altres coses perquè no sabiem què era; de quan anar a la vorera de mar era privilegi d'una minoria que, de feines, no en tenia gaire; de quan tàperes, sequers, i altres del mateix estil, ocupaven bona part del temps que ara es destina a escoles d'estiu i campaments. D'aquell temps en el qual els al.lots jugaven -ara sovint sembla que els al.lots no en sàpiguem de jugar- i es bellugaven per tota la vila, per on -ara sembla mentida- era possible moure's amb tranquil·litat, a peu o amb bicicleta. De quan no es parlava d'autosuficiència, però dels pares no se'n depenia tant com ara se'n depèn i, tal volta per això, tenien temps de fer horeta i no anaven tan malsofrits.

La idea era un poc aquesta, en pla nostàlgic i intentant posar de manifest que, conceptes com qualitat de vida són molt relatius, i que no és tan clar com es vol suposar, que depenguin 100%, de la renda per càpita o del nivell econòmic; tecnicismes emprats, sovint, per explicar que la realitat no és tant allò que podem veure i tocar, com el que ens expliquen. Ara, després de pensar-ho un poc millor, he decidit deixar-ho anar i parlar-vos d'altres coses, algunes de ficció, les altres, ni se sap.

És ficció, tieta, que el nostre sigui un poble amb problemes, per no tenir-ne ni en té de trànsit. És fictici l'augment de la pressió fiscal i sembla mentida que encara algú segueixi manifestant el seu desacord amb la gestió municipal; i sobretot quan és ben segur que fan tot el que saben i sabut és que el que fa tot quant sap no està obligat a més, en tot cas el que caldria és massa personal, fins i tot per esmentar-ho.

És una anècdota que, fins ara, cap campaner no hagi tengut el privilegi de llegir el pregó de les festes d'Agost, tampoc no ho havia fet mai cap dona i enguany sembla que ho farà, que sigui o no de la vila no té tanta importància, i per no fer-ne cap de fallona la solució adoptada és bona.

En el cas d'haver de recórrer a algú extern el que calia era pensar en una persona coneguda, relacionada amb el municipi -que com a mínim hagi vingut per la Fira de Maig o a alguna missa- amb personalitat, de més o manco bon veure però sense deixar a les campaneres en mal lloc, culta i ben preparada. L'encert en l'elecció sembla total, és polissoneria al·ludir a la seva filiació, i no hi ha res que ens faci pensar que aquesta s'ha tengut en compte a l'hora de ser escollida. Els seus mèrits són prou coneguts, sense renunciar a res és un mar de submissió, la seva tasca abnegada i dura, de responsabilitat... com més hi pens més ganes tenc que es confirmi la seva opció. Si he de ser sincer em temia coses pitjors.

En tot aquest truí, tieta, sempre em queda un dubte, què passarà quan li ofereixin l'honor a un campaner o campanera? Potser el mateix que ha passat quan ho han fet! Hi deu haver un perquè.

Bé tieta, una vegada més hem arribat a l'hora de l'acomiadament i no anava desencaminat quan us anunciava poques noves. Esperem que tot s'arregli, ben segur que coses s'haurien d'arreglar si no fos que tot va bé.

Una abraçada i fins el més vinent si no ens hem escrit abans.

De l'esperança a la desil·lusió

Diuen que cada poble té els governants que es mereix. Nosaltres ens devem haver merescut tretze anys de govern Cañellas, que a part de la corrupció general que es va destapant i que es vol fer prescriure, des del punt de vista cultural i lingüístic he de dir que aquest període ha estat desastrós. Els successius governs de Cañellas han paralitzat la normalització cultural i lingüística d'aquesta terra. Els pocs passos endavant que s'han fet han estat propiciats per gent que estimava el nostre país i que han aconseguit alguna passa endavant malgrat el fre posat pels nostres governants, i no seguiré raonant les meves afirmacions anteriors per no estendre'm massa i perquè ja n'he parlat a articles anteriors.

L'han aturat de tot, li han girat el carro, li han esbucacat el seu projecte i l'han obligat a dimitir.

Si vàreu llegir i recordeu l'article "Quin pla de normalització lingüística per a Campos" que va sortir publicat a Ressò núm. 80 de maig, que alguns varen poder pensar que exagerava, haureu pogut

comprovar que hi havia una espècie de premonició quan escrivia: "No són de fiar perquè el president Soler fa estona que anuncia que en política lingüística és hora de passar als fets, i aquests no arriben per manca de voluntat, encara que sigui dels altres. Hi ha massa gent que posa tatxetes en el camí perquè foradin les rodes i no es pugui avançar". Però no tan sols li han posat tatxetes perquè no avançés en el camí de la normalització lingüística i cultural, sinó que l'han aturat de tot, li han girat el carro, li han esbucacat el seu projecte i l'han obligat a dimitir.

Es veu que el poble de les Illes només s'ha merescut esser governat pel president Soler durant deu mesos, president que ha aconseguit fer creure que el PP no només governava pels seus, president que ha aconseguit governar amb una gran majoria de consens, president que ha aconseguit crear una gran esperança a la majoria d'habitants d'aquest país, president que passarà a la història per haver generat confiança per aconseguir la regeneració política en una època de profunda corrupció, president que serà recordat en el futur com a PRESIDENT, així, en majúscules, malgrat que l'esperança que en ell s'havia dipositada encara s'hagués de materialitzar.

No li han perdonat que usàs la seva llengua, la llengua catalana, davant un jutge madrileny...

Tots els contraris que té dins el seu partit se l'han carregat, són contraris seus des dels que volen seguir enriquint-se amb l'especulació i la destrucció d'aquesta bella i petita terra fins als que lluiten per destruir la nostra llengua modificant el seu nom, no usant-la quasi mai, destrossant-la quan l'usen i que la volen relegar primer a un ús vulgar i col·loquial i després deixar-la que es mori per inanició. Tots aquests

conceptes no els explico, perquè o ja els he explicat anteriorment o els aniré explicant en el futur, si em deixen.

Els seus contraris no li han perdonat l'acostament del seu govern al del president Pujol no fos cosa que ressuscitàs la realitat inqüestionable dels Països Catalans, no li han perdonat que usàs la seva llengua, la llengua catalana, davant un jutge madrileny que va haver de menester traducció simultània per entendre'l. Això és un fet d'un valor històric inqüestionable, la màxima autoritat de les Illes es mostrava orgullós de la seva llengua i donava exemple a tots els catalanoparlants que moltes vegades estan avergonyits d'usar-la davant la primera persona que se'ls planta parlant una llengua diferent.

S'ha de dir i agrair al batle de Campos que formàs part de les trenta mil persones que reclamàvem aquesta realitat

Els seus contraris no li han perdonat que anàs a la manifestació a la plaça Major de Palma a reclamar que SOM UNA COMUNITAT HISTÒRICA, i que, per tant, volem el tractament i l'autonomia que ens correspon. Per cert, s'ha de dir i agrair al batle de Campos que formàs part de les trenta mil persones que reclamàvem aquesta realitat. Esper que es noti la línia de Soler en el govern de l'ajuntament de Campos, dins l'autonomia que tenen per governar, que fins ara tampoc no s'ha conegut gaire.

Els seus contraris no li han perdonat que des del seu discurs d'investidura digués les coses pel seu nom i repetís una i altra vegada que la nostra llengua és la llengua catalana.

Els seus contraris tampoc no li perdonaran que hagi estat el primer president que hagi deixat que els seus poguessin pensar i actuar

segons la seva consciència, perquè abans no se'n podia tenir, de consciència.

El que molta gent no ha entès és que després Soler votàs a favor d'un dels que l'havien obligat a dimitir. Per molta gent, aquí el president Soler ha actuat d'una forma incoherent. Per als que no pensam així, haurem d'esperar que sigui el temps qui ens doni o ens llevi la raó.

I ara ens mereixem que ens governi Jaume Matas, no sabem quant de temps, però sí haurem de saber que ens el mereixem.

Quan escric aquest article només puc parlar de l'actual president pel seu discurs d'investidura i per les seves primeres manifestacions i he de dir que, i sempre referit a la llengua i la cultura que m'ha agradat molt poc. No m'ha agradat que digués que basta de fer "politiqueria", com si això fos el que havia fet fins ara el president Soler, que a partir d'ara es faria "política en majúscules", una altra referència a la política d'acostament al poble del president Soler. No m'han agradat les poques referències a la cultura ni m'ha agradat que les referències a la normalització lingüística les deixàs només en mans de l'escola, ni tampoc no m'ha agradat en referir-se a la llengua, que parlàs que abans de tot hi ha d'haver comunicació, perquè aquest és l'argument

dels que volen el predomini del castellà i només del castellà.

Encara menys m'ha satisfet l'ús que ha fet de la llengua catalana quan llegia un text preparat prèviament, només el president Soler haurà estat capaç d'usar la llengua culta en una situació solemne. No ha millorat massa els discursos del seu pare polític, Gabriel Cañellas. Només una petita mostra dins la seva parla carregada d'incorreccions i castellanismes: A Campos, com a mínim fa trenta, quaranta,

cinquanta anys i més, la majoria del poble deia que havia d'anar a Ciutat, que hi aniria pel camí de Ciutat vell, que allò era la carretera vella de Ciutat, etc. Doncs el nostre jove i flamant president, per allò de no caure en catalanismes, es va encarregar de dir totes les vegades que va ésser necessari la paraula "ciudad" i la paraula "ciudadans" tantes vegades com les va haver d'usar.

També he de dir que ha afirmat que no es retrocediria en la política lingüística del seu antecessor, però com que no havia fet massa coses i les que havia fet, les anomena "politiqueria", pocs compromisos agafa, quan fa aquestes afirmacions. En una paraula, si no hem passat de l'esperança a la desesperació com a mínim, hem passat a la desil·lusió.

Joan Lladonet

MATEU NICOLAU URREA

Gestió i assessorament fiscal i empresarial

Síquia, 12 · Campos A 10 Tel. 65.03.45

Fàbrica
Pretensats

Morters
per a
façanes

Masquait S. L.

**MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ.
TRANSPORTS, LÀMPERES I DECORACIÓ**

Carrer Ràpita, 43 · Tels. (971) 65.01.23 · 65.24.32
FAX. 65.24.32 · 07630 CAMPOS (Mallorca)

ESPECIALITAT EN CUINA MALLORQUINA

Local per a Bufets de Noces,
Comunions, Batejos, etc...

Ctra. Campos Llucmajor, Km. 1 · Tel. 65.23.37
07630 CAMPOS

Una Església de vacances i l'oci a l'Església

L'Església, la Diòcesi, la Parròquia, posen el cartell de "Tancat per Vacances"?

No és fàcil concebre a la vida contemporània occidental, la nostra, un any sense vacances o sense moments d'oci o esplai. És cert que encara no tots tenen vacances reals aquí (pagesos, pescadors, treballadors continus o en precari, marginals, etc) i aquesta és la primera situació que ha d'interpel·lar tot cristià i l'església tota. Avui cobra força això que ja es diu "pastoral del turisme" quan no hem caminat prou en la "pastoral del treball de sol a sol", l'acompanyament del pagès o de la família que treballa incansablement per arribar al cap del mes.

Diferent qüestió que voldria plantejar obertament és què feim com a cristians en els temps de vacances o d'oci (viatges, excursions, estades a la mar o a la costa o a la muntanya, sortides, etc). El cristià, s'ha dit, ho és tot l'any. Però

és evident que no tot l'any podem fer o actuar igual. Hem d'adaptar-nos i viure enmig del món amb coherència i sense por. Hi ha un temps per cada cosa i un temps per tot.

No tenir temps és l'excusa d'hivern i estar "de vacances" és l'excusa d'estiu.

D'altra banda tenim una tasca

pastoral ben aprop a Sa Ràpita, Ses Covetes, Campos com a lloc de pas: acollir i acompanyar. Gairebé tothom agraeix aquestes coses i no els troba. Els cristians campaners (per cert, quants som?) hauríem de comprometre un poquet de "temps de vacances" per això.

S'Esquella.

Joan Artigues, S.L.
Renault Campos
Antelm Obrador, s/n.

Servei de grua permanent
Tels. 65.02.62 - 65.04.00
Tel. Mòbil. 908.63.81.99

Lloguer de vehicles

Disposam de vehicles de substitució mentre vostè repara el seu a les nostres instal·lacions a preus molt especials

SERVEI DE TAXI

BARTOMEU CANTALLOPS

Servei de rehabilitació

Carrer Petra, 9 - 1er. - A
Tel. 65.03.76
07630 CAMPOS
Tel. Mòbil 908.73.26.79

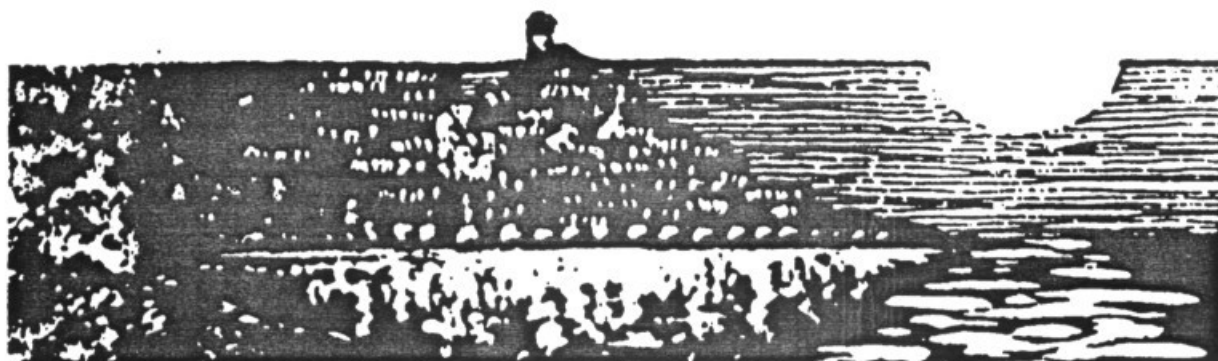
PISCINES I REFORMES S'AIGUA BLAVA

- Construcció de Piscines i Aljubs, sistema de formigó "Guintado".
- Construcció de Pistes de Tennis, Sistemes "Tennis Quick"

ANYS D'EXPERIÈNCIA AVALEN EL NOSTRE SERVEI

Carrer Eivissa, s/n. • 07630 CAMPOS
Tel. Mòbil 908.63.16.58

RESTAURANT VORAMAR SA RÀPITA

15

OBERT TOT L'ANY

- PEIX FRESC
- MARISCS
- CARNS
- PAELLES PER DUR-SE'N
- MENÚS DIARIS
- MENÚS ESPECIALS PER A GRUPS
(COMANATS)

Avda. Miramar, 36 - A • Tel. 64.00.67

07639 SA RÀPITA (Campos)

NOVA NORMATIVA PER ALS ESTRANGERS

Per un recent Reial Decret de 2 de febrer de 1996, publicat el 23 de febrer, s'ha aprovat un nou Reglament d'execució de la Llei orgànica sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya.

Primera consideració a fer és que aquest no és el règim directament aplicable als estrangers de la CEE i de la Unió Europea. Sí és aplicable per a tots els altres països (americans, africans, per exemple).

S'estableixen en aquest reglament extens (123 arts.) totes les condicions d'entrada, estància, residència, permanència, treball i sortida dels estrangers del territori espanyol. També s'estableixen regles especials per als casos de menors i d'assilats polítics. Els organismes competents poden ésser diversos, segons el que es demani. Però com a regla general és competent la Comissaria de Policia o l'Oficina d'Estrangers situada normalment a la Policia Nacional de la capital.

CREAT EL REGISTRE DE PRESTACIONS SOCIALS PÚBLIQUES

El passat 2 d'abril es publicava al Butlletí Oficial de l'Estat la creació d'un Registre de Prestacions socials públiques i les seves condicions i finalitats bàsiques. El Registre es crea sobre tot per a evitar el frau de la gent en el moment de demanar pensions o ajudes.

S'hi anotaran tots els pensionistes o perceptors de pensions, subsidis i assignacions econòmiques lligades a la seguretat social.

El dirigirà l'Institut Nacional de la Seguretat social i podrà ésser consultat per qualsevol altra administració per exercir les seves competències.

ÈPOCA DE PERILL D'INCENDIS

La Conselleria d'Agricultura ja ha decretat l'època de perill d'incendis forestals que enguany serà de dia 1 de maig a 15 d'octubre.

Només a partir de l'1 d'octubre podran concedir-se autoritzacions per encendre foc a terrenys forestals.

En el Decret sobre prevenció d'incendis forestals s'adverteixen les activitats prohibides i les que precisen autorització.

**GOVERN
BALEAR**

PREMI DE TEXTOS TEATRAIS DEL CONSELL INSULAR

El Consell Insular de Mallorca ha convocat el I Premi Teatre Principal per a textos teatrals inèdits originals i escrits en llengua catalana.

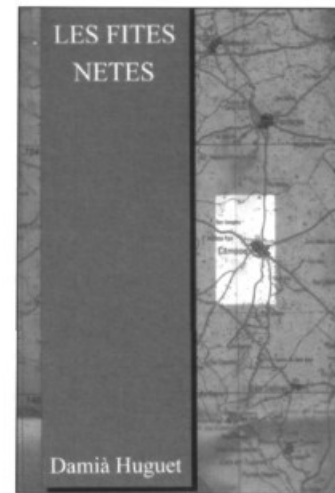
La dotació del Premi és de 400.000 pts.

Només s'hi podran presentar autors residents o nats a Balears.

S'han de presentar abans del 30 de setembre al Consell Insular, a la Comissió de Cultura, Via Roma, 1 de Palma, per quintuplicat i amb lema sense signar.

LES FITES NETES, DE DAMIÀ HUGUET

Segons les enquestes de vendes de la recentment celebrada fira del llibre al passeig del Born, "Les Fites Netes", obra del nostre amic i col·laborador Damià Huguet, va resultar ser tot un èxit de bon acolliment. Les crítiques confirmen també la qualitat literària d'aquest escrits que ja tan esperats varen ser a les planes de RESSÒ. La saviesa i l'amor que es plasmen en els escrits d'en Damià ens recorden i autentifiquen que la universalitat existeix en la mesura que el particular és l'essència d'ella.

EL PERILL D'INCENDIS

La temporada dels mesos de calor és especialment delicada per les nostres garrigues, pletes i boscos. Conscients de la importància de preservar la delicada massa forestal de la nostra comunitat, la Conselleria d'Agricultura, posa en funcionament tot un dispositiu especial per intervenir immediatament en cas de perill d'incendi. El compromís dels ciutadans col·laborant amb el rigorós compliment de les mesures de precaució com amb l'avís a les autoritats, bombers, policia, etc ... en cas de detectar un incendi, és fonamental. Tots hi perdrem si es cremen arbres i vegetació.

SALARI SOCIAL PER A PERSONES NECESSITADES

De la Comissió de Benestar Social del Consell Insular de Mallorca ha arribat a la redacció de RESSÒ "Balanc d'un any del Programa Salari Social". El salari social té com a objectiu ser un ajut econòmic periòdic destinat a cobrir les necessitats bàsiques de les per-

✓ Notes Breus

sones que reuneixen els criteris establerts per a la seva concessió.

L'any passat es rebieren 137 sol·licituds i de les 83 que es duen estudiades se n'han aprovades 77 a les quals s'ha destinat 16 dels 58 milions de pressupost. Pel 96 es té previst una inversió de 70 milions per aquest programa en el qual hi poden optar tots els mallorquins que estiguin empadronats a un municipi de Mallorca i amb residència a Balears amb dos anys d'antelació a la sol·licitud.

Si voleu més informació l'assistent social de l'Ajuntament segur que vos informarà amb més detall.

XXVIII UNIVERSITAT CATALANA D'ESTIU

Com és costum, del 16 al 25 d'agost d'enguany, es durà a terme la XXVIII Universitat Catalana d'Estiu a Prada de Conflent. El programa de cursos i conferències inclou un ample ventall de possibilitats: la defensa de l'ésser humà amb cursos com, recursos naturals escassos, qüestions de salut, conflictes socials humans, justícia...; la intel·ligència amb cursos com, lògica matemàtica, neurobiologia, lingüística...; llengua i literatura; política; història; economia; cinema; art... Per més informació demanau-la a l'O.C.B., tant de Palma com a la nostra delegació.

MIQUELA VIDAL PARTICIPÀ A L'HOMENATGE DE JOSÉ MARÍA SERT

La pintora campanera Miquela Vidal va participar a l'homenatge que pintors de parla hispana tributaren a José María Sert al Palau de les Nacions de Ginebra, el qual alberga "frescos" d'aquest artista. Miquela Vidal va participar amb 10 obres de format gran.

Miquela Vidal té en aquest moments 2 exposicions a Suïssa, 1 a França i 1 a Bèlgica.

GUIA DE VOLS I HORARIS DE L'AEROPORT DE PALMA

L'Aeroport de Palma ens ha fet arribar la Guia de Vols i Horaris d'aquest estiu. Aquesta guia presentada en català, castellà i anglès inclou 155 destinacions internacionals en línia regular que abarca vols directes i amb escala intermèdia als països de la Unió Europea, com també altres destinacions d'Europa i de la resta del món. Els vols nacionals regulars cobreixen 30 destinacions a capitals de comunitats autònomes. Inclou la guia direccions i telèfons útils per a l'usuari, així com d'altres informacions d'utilitat.

SA NOSTRA POSA EN MARXA EL SERVEI DE L'OFICINA MÒBIL.

Dia 27 de maig va ser presentada l'oficina mòbil de "Sa Nostra". El seu objectiu és servir amb la màxima eficàcia els clients de l'entitat i a tota la comunitat balear. Des d'aquesta nova oficina es podran realitzar qualsevol tipus d'operacions bancàries i oferir els mateixos productes i serveis que la xarxa tradicional. A la ruta inicialment prevista s'inclou els dijous Sa Ràpita.

ALBA I SERRA MAMERRA

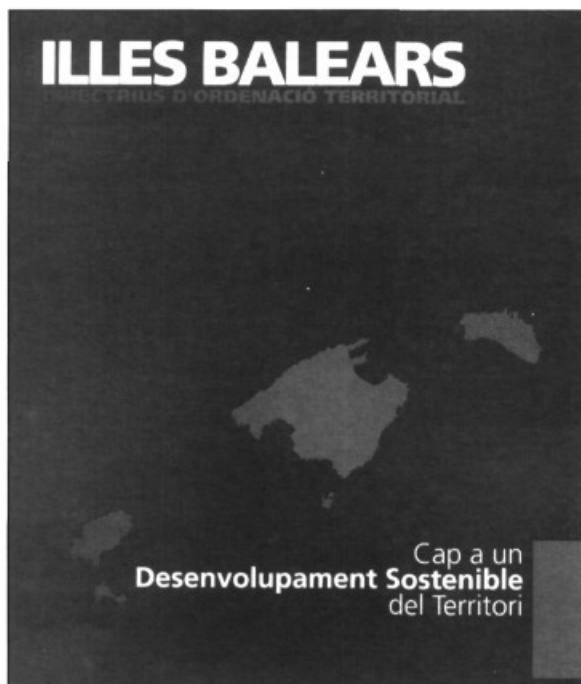
Aquests són els títols dels darrers volums on ha participat el nostre amic i col·laborador Joan Lladonet. "Alba" és un llibre per a l'aprenentatge del llenguatge dirigit als nins d'Educació Primària i que s'adapta a les reformes de l'ensenyament actual. Aquest llibre és de la col·lecció Calidoscopi Nou i en són coautors, juntament amb en Joan Lladonet, Ramon Bassa, Miquel Cabot, Ramon Díaz i Immaculada Pastor.

Per altra banda "Serra Mamerra", en el qual col·labora a més dels abans anomenats Francesc Crespí, és el tercer llibre de la col·lecció Mar de Sons i està dedicat a la utilització didàctica de les cançonetes i cançons infantils de la literatura oral popular catalana.

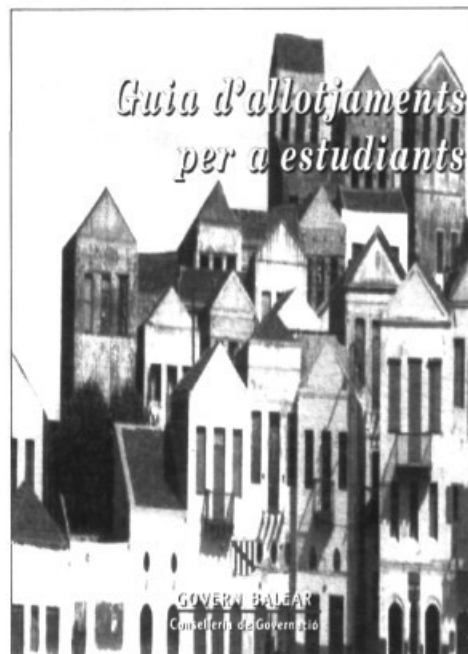
DOT ILLES BALEARS, HIPÒTESIS DE MODEL TERRITORIAL

Amb aquest títol la Conselleria d'Obres Públiques del Govern Balear ha publicat un llibre sobre les directrius d'ordenació territorial (DOT). Segons Bartomeu Reus "la seva finalitat és aportar una filosofia de treball i un primer conjunt d'idees i suggeriments com a base de partida per a la reflexió sobre l'ordenació territorial de les Balears".

GUIA D'ALLOTJAMENTS PER A ESTUDIANTS

La Conselleria de Governació del Govern Balear ha publicat una completa guia d'allotjament per a estudiants que inclou més de 700 adreces de les diferents modalitats d'allotjament: Col·legis Majors, Residències Universitàries, pisos de lloguer, apartaments, albergs, borses d'habitatge. A més es dedica un capítol a documentar sobre les possibilitats d'accés a un habitatge de lloguer.

es punt

Les millors marques en:
confecció, gèneres de punt,
corseteria i bany

**Estam de
Rebaixes**

Creu, 2 • Tel. 65.03.46

CAMPOS

Joan Segura, 5

MANACOR

Segons la normativa, a partir del 15 de juliol

Kabals
OBJECTES DE REGAL

C/. Plaça Major, 9 • Tel. 65 02 29 • 07630 - CAMPOS

SA CIMENTERA, S.A.

MATERIALS PER A LA
CONSTRUCCIÓ

FABRICACIÓ PRÒPIA
DE CIMENT NATURAL

Carrer Cimentera, 38 • Tels. 65.02.54 - 65.08.73
07630 CAMPOS (Mallorca)

GABINET PSICO-PEDAGÒGIC Centre de Diagnòstic i tractament

Estudis individuals i col·lectius
Recuperació d'aprenentatge
Logopèdia - Teràpia

Carrer Silos, 35 - Tel. 65.11.42 - Campos

ESPECIAL SA RÀPITA '96

19

Qui sap a on? Calent... calent

Enguany hom esperaria no trobar pels nostres carrers el Sr. aquest del bigoti de la TV cercant qualcuna de les moltes jovenetes i senyores que estiuejaran a Sa Ràpita. Tot pot ser que se'n perdi qualcuna i la mare o el pare els vagin a cercar (sempre mitjançant el programa de TV).

Ara toca beure un bon batut de xocolata per berenar, fer una hora de gimnàs-tica, dues de tennis, una de natació a la piscina i anar tot seguit després de la dutxa fresca a prendre un martini amb gel, blanc o negre segons els menú que tinguem previst a taula.

Sa Ràpita tornarà enguany a ser inigualable just mancant 3 anys pel 2000 i 1 per la revolució de Maastricht (que aquí es diu PP i Madrid). La costa campanera vital i poblada, internacional i casolana, com és la de Sa Ràpita vibrarà aquest estiu amb les clarors de sol i lluna, amb les ones tardanes, amb les veles de velers i embarcacions que van i vénen, amb la romàntica platja que serveix de dia per torrar i de nit per declarar-se o per besar-se.

Sa Ràpita cantarà enguany com mai la nostra mediterraneïtat, la nostra illenca forma d'ésser, que serveix per hostatjar tothom per poca vista que tenguí.

La gent senzilla se n'adona clarament d'on viu i de com viu. Els estufats que també n'hi ha mereixen ser arraconats amb saviesa i elegància: la de la indi-fèrència, la de la ignorància més supina.

El patrimoni etnològic del escars campaners

Qui no s'ha fixat a la costa campanera (des de ses Covetes fins a Sa Ràpita) amb aquestes senzilles i gairebé invisibles construccions populars que anomenam, en general, **escars**?

ARCA, una Associació de defensa del patrimoni cultural, prou preocupada amb motiu de la legislació de costes per a la seva conservació ha sol·licitat a l'Ajuntament la seva protecció adequada a les normes urbanístiques municipals. Ha aportat, per això, uns fitxes elaborades un per un dels escars mereixedors de protecció i conservació.

Són obra civil popular lligada absolutament a la mar i a la costa on s'insereixen sense estridències, sense taca. Gairebé amagats constitueixen un exemple de mimetisme amb el paisatge, tant per les formes com per l'ús de materials totalment adequats al lloc. No tots són iguals. Hem d'advertir que dels 30 escars existents altre temps, avui ja en tenim 11 de perduts irremissiblement. En resten denou dels que n'hi ha 8 que mereixen aquesta protecció i a més tenim 2 conjunts d'escars de quatre escars cada un. Dels 11 esbucats o perduts per diverses circumstàncies n'hi ha 4 que ho foren arran de la construcció del Club Nàutic, i almanco 3 per demolició recent: aquestes són situacions que no s'haurien de repetir.

Esperam que l'Ajuntament, que va sol·licitar la protecció d'aquestes obres, a la Demarcació de Costes, mostrarà el seu interès i protegirà aquest patrimoni cultural campaner adequadament a les Normes Subsidiàries o al planejament urbanístic que es faci.

ARCA també ha enviat escrits motivant la protecció d'aquest Patrimoni a altres institucions com la Demarcació de Costes que tindrà una responsabilitat important a partir d'ara.

Ara farem una ressenya dels Escars que hi havia o hi ha a la nostra costa assenyalant la seva situació i si tenen o no interès cultural:

SITUATS A SA RÀPITA:
(ordenats segons la seva situació)

— S'Escar de n'Entapina és un dels més originals per la seva coberta.

1) **d'en Comunes** (Can Mandana) No té interès considerats els materials i formes emprats, en relació als altres i a la tipologia popular que estam veient al llarg de tota la costa campanera

2) **d'en Terrola** No té interès pels mateixos motius.

3) **d'en Castella** No té interès considerats els materials i formes emprats, en relació als altres i a la tipologia popular que estam veient al llarg de tota la costa campanera.

4) **d'es Fariner** (devora ses coves) té volta de canó de marès, situat d'esquena a la mar, té interès i està en un cert desús.

5) **d'en Pieres.** Ja esbucat.

6) **ca Na Murtó.** Ja esbucat.

7) **d'en Bunyoler.** Ja esbucat.

8) **d'en Barbut** (al costat de na Voltora) excavat dins la roca, també amb volta i de 3,3 mts d'amplària per 2,5 de llargària.

9) **d'es Notari** Ja esbucat. formava conjunt amb l'anterior.

10) **d'en Pere Ignasi** (aprop dels dos anteriors) amb volta de canó amb peces de marès 80x50 cms sobre la roca, en desús, requereix una feina de conservació i d'evitar-hi destrossa.

11) **de ca n'Estela** Esbucat a causa de construir el Club Nàutic.

12) **de can Cosmet** També esbucat pel mateix motiu.

13) **del Senyor Tomàs de Sa**

Creu, igualment destruït per allò mateix.

14) **d'en Vaca** Aixímateix esbucat per igual circumstància.

SITUATS (altre temps) en ES MURTERS:

15) **de n'Alou** Esbucat al parèixer recentment.

16) **d'en Sordo** Esbucat igualment.

SITUATS A SES COVETES:

17) **de n'Entapina** (entre Es Murters i Sa Punta den Catoi). Té un interès especial la seva coberta amb tècnica similar a la de les barraques de roter i està gairebé perfectament integrat dins el paisatge. Mereixeria una especial conservació.

18) **d'en Pansa** (continuant la costa) Aprofita una antiga pedrera i la coberta té bigues de fusta, és gran i pareix que està en ús i té recents intervencions.

19) **d'es Cimentar** (en Es Freu de Ses Covetes) Té interès sobre tot pel conjunt que formen amb els tres següents. És construcció sobre roca, amb ús i conservació irregulars. Té intervencions recents i modernes.

20) **de Junça o d'en Negre** (forma conjunt amb l'anterior). Com els altres del conjunt són de construcció sobre roca semblant a les barraques de Portocolom. Té intervencions

modernes.

21) **de can Mas o de can Xic** (també del conjunt).

22) **de n'Orell**. No té interès tret de formar part del conjunt que hem descrit.

23) **d'en Pendango** (forma el següent conjunt també situat a l'altra cara d'Es Freu, juntament amb els tres següents). Aquest és el de matèria més recent. Té interès en tant forma part del conjunt proporcionat.

24) **d'en Vaquer**,

25) **d'en Jordi** i

26) **de ca s'Apotecari** Tenen tots tres volta de marès i estan tancats amb barreres de fusta d'interès etnològic formant el conjunt proporcionat juntament amb les davalades a la mar, també de gran bellesa.

27) **d'en Ferrer** (situat a continuació de la costa cap a s'Arenal d'en Tem) Té interès per la seva forma, adaptació al medi, i, en part, pels material emprats. Té intervencions modernes que el perjudiquen..

28) **d'en Móra** (a continuació) No té interès considerats els materials i formes emprats, en relació als altres i a la tipologia popular que estam veient al llarg de tota la costa campanera.

29) **de can Dameto** (devora l'anterior) Molt ben integrat, té trespol i parets de marès, parets laterals en part de paret seca i sostre cobert per bigues de fusta i peces de marès. En bon estat de conservació.

30) **d'en Torrer** (devora s'Arenal d'en Tem o inici d'Es Trenc) Té interès específic la rampa o davallada a la mar i la seva adaptació al medi, tant de materials com de forma. Amb intervencions recents de conservació.

Com es veurà si hom fa una volta sobre el terreny o

sobre la costa són de difícil accés, de vegades, i quasi imperceptibles, tret dels dos conjunts que hem anomenat en Es Freu de Ses Covetes. L'ús de materials del lloc s'ha combinat malauradament de vegades amb materials nous i poc adients. Malgrat tot en conjunt representen una mostra de la cultura popular del lloc, de la cultura de la pesca, l'oci, la vida marinera i pagesa, la construcció popular (per bé que sempre poc tècnica i poc original) sempre integrada al paisatge. Un estudiós de la nostra toponímia ja hi ha dedicat esforços al seu estudi, Cosme Aguiló al seu llibre *La Toponímia del Poble de Campos*, Santanyí, 1991.

És aquest valor el que ARCA voldria recuperar en proposar seriosament, com ho ha fet el passat 29 de juny, la protecció municipal d'aquests escars, no tots però sí els respectuosos i representatius.

*Guillem Mas Forteza
Pere Ollers Vives.*

Maria Bover Mulet

Tenda 100

i articles de regal

Es graven figures per a noces, batejos i comunions

Carrer Nou, 1 - Tel. 65.05.30 - Campos

POSI LA SEVA
SALUT EN LES
MILLORS MANS

ET
MEREIXES
EL MILLOR

Si desitja sol·licitar més informació,
ens trobarà a:

MARIA MIQUEL NADAL
MIQUEL OBRADOR LLADÓ
C/. Santanyí, 15 - Tel. 65.04.01 • CAMPOS

ASSEGURANCES EN GENERAL

Conegui els avantatges
que tenen les
assegurances de salut
a PREVIAASA.
PER QUÈ NO LES TÉ
VOSTÈ?

GA

Gestoria

ADROVER

TRAMITACIONS I ASSEGURANCES

Convent, 13 • 07630 CAMPOS
Tel. 65.27.01 • Fax 65.27.00

Francisca Bonet Barceló, del forn de Sa Ràpita

Na Francisca Bonet Barceló està casada amb en Rafael Huguet, en Rafel de Son Durí, amb qui fa nou anys varen posar l'únic forn que s'ha conegut a Sa Ràpita. És una de les poques persones que hi viu tot l'any gaudint de la tranquil·litat de l'hivern en aquest nucli costaner. Amb l'arribada de l'estiu tot es transforma vorera la mar i a na Francisca la feina li deixa poc temps lliure. A les festes no li lleu anar-hi perquè és quan hi ha més gent a Sa Ràpita i no pot deixar el seu negoci. Amb tot, na Francisca demana una millor atenció als problemes que té Sa Ràpita i que ella creu que no són tan mals d'arreglar.

— Com vàreu decidir posar un forn a Sa Ràpita?

— Pensàrem de posar un negoci i havíem de posar alguna cosa que no hi fos a Sa Ràpita. Supermercats ja n'hi havia dos, que eren suficients, i ara ja n'hi ha quatre. Ens varem arriscar a posar el forn i fer una cosa que no havíem fet mai.

Mai no havia fet de fornera, havia fet feina al Restaurant "Ca n'Antonio" i m'agradava molt la cuina i la pastisseria però mai havia no fet de fornera.

Quan vàrem posar el forn mai em pensava que ens anés tan bé, perquè no havíem fet mai això. A mí m'agrada molt la pastisseria i he anat fent cursets, el meu home tampoc havia fet de forner, va anar dos mesos a Santanyí per aprendre de fer el pa i entre tots dos anam fent. Ara tenim el fill petit que també ens ajuda.

El pa el fem entre tots dos perquè han de ser dos per anar bé. Les ensaïmades les fa ell i jo em dedic a la part dels pastissos, panades...

— La vostra feina deu canviar molt a l'estiu i a l'hivern?

— Hi ha molta diferència. Juliol i agost són els dos mesos més bons, després baixa molt la feina que hi ha.

A l'estiu obrim tots els dies i a l'hivern tancam els dilluns. Tenim obert tot l'any, a l'hivern la feina és molt baixa però els caps de setmana compensa un poc el que no hi ha els dies feiners.

— Quin tipus de gent viu a l'hivern a Sa Ràpita?

— A l'hivern hi ha molta gent major ja retirada, també ve gent a romandre que se'n va de matí a fer feina i durant el dia no els veuen. Així mateix ve gent els vespres, però torna pràcticament de nit perquè és gent que fa feina. La gent que viu aquí normalment és gent jubilada, tret dels qui tenen el seu negoci a Sa Ràpita.

Després els caps de setmana vénen els qui tenen cases per aquí.

— T'agrada viure a Sa Ràpita tot l'any?

— M'agrada molt viure a Sa Ràpita, més a l'hivern que a l'estiu, per viure. Pel negoci és millor l'estiu per-

— "Fa falta una major atenció a Sa Ràpita"

qué a l'hivern no és rendible, però el negoci és una part i la vida és una altra. A mí m'agrada la tranquil·litat i a l'hivern m'agrada molt. A l'estiu tenim molt de trull, no hi ha ordre, molt de renou... Valdria la pena que l'Ajuntament posés un poc d'ordre.

Sempre vaig viure a foravila i estava acostumada a estar tranquil·la, dins el poble no sé si hi sabria viure, a més aquí sempre tenc feina, no tenc temps d'avorrir-me.

— Què trobas que li fa falta a Sa Ràpita?

— No tenim un guardia de seguretat, la recollida dels fems enguany és un desastre, al port va estar onze dies sense recollir-se, les voreres estan molt brutes, aquests solars buits es podrien tancar i fer les acerces. Enguany la gent es queixa molt que la platja està molt bruta. Trob que al menys a l'estiu ens podrien posar uns policies municipals, encara que fos dos vespres a la setmana.

De serveis més o manco estam coberts. Fa falta una sucursal d'un banc o caixa, al menys mig any es podria obrir perquè els estrangers no tenen on canviar la moneda i no hi ha cap caixer automàtic per treure doblers.

Quant als serveis metges no em puc queixar, si he hagut de menester el metge sempre m'ha assistit. Ve el metge titular dos dies per setmana, està molt bé per a aquesta gent major que ha de fer receptes i té problemes per anar a Campos.

El transport per anar a Palma només passa els tres mesos d'estiu. Em pareix que estaria bé que a l'hivern passàs el dematí per si qualcú se'n vol anar a Palma i el vespre per tornar. En això estam molt mal servits, vàrem arribar a aconseguir els mesos de l'estiu a força d'empènyer. I, per ventura és quan menys s'empra el transport perquè la gent té més per partir amb la gent que hi ha que té cotxe.

— D'on és la gent que estiuja a Sa Ràpita?

✓ Fent una volta per la vila

— La gent que ve més a Sa Ràpita és de Palma, en vénen de Llucmajor, d'Algaida... però la majoria són ciutadans. Els únics estrangers que hi ha són alemanys, tenen els seus propis xalets i n'hi ha bastants.

— Ens hem fixat que teniu el rètol en català i en alemany...

— Trob que hem de promocionar allò que és nostre, si estam a Mallorca hem de posar "Forn" i no "Panaderia". Hauríem de promocionar més el que és mallorquí com el menjar d'aquí... Hi ha alemanys que no han menjat mai panades però el dia que les tasten tornen a comprar-ne més. Principalment els agraden els cocarrois de verdura, perquè ells mengen molta verdura. La coca amb verdura o trampó també els agrada, quan no la coneixen la miren rara, però en haver-la provada els agrada.

— Quins són els productes que es venen més?

— Això va a temporades. A l'estiu l'ensaïmada surt molt perquè va molt bé amb el gelat, a l'hivern l'ensaïmada perd un poc, s'estimen més pastissos de llimona, de formatge, i altres coses. També tenen molta acceptació a l'estiu les panades i les coques de trampó, també la pizza.

— Com vares aprendre a fer pastissos?

— M'agrada molt treballar amb la pasta, la pastisseria m'agrada molt. Sempre m'havia agradat la cuina, ja hi havia fet feina, la pastisseria ha estat un canvi gros. He après fent cursets a Palma i a can Pomaret, mirant revistes, provant de fer allò que veia... Veus coses que pot ser jo no ho puc fer perquè s'han de tenir els mitjans, però damunt aquella idea que veus pots fer una altra cosa amb els teus mitjans.

— Què en penses de les modes d'aprimar-se sense menjar pa ni dolços?

— No sé què he de dir. Jo crec que no s'ha d'abusar de les coses. Si menjassin pa tot sol no crec que s'en-greixés ningú.

— Quin tipus de pa es ven més?

— El pa moreno és el que es ven més, i les barres als estrangers. També feim pa blanc, barretes...

— Què és allò que t'agrada més de Sa Ràpita i allò que t'agrada menys?

— M'agradaria veure-la més ben arreglada, les voreres de la mar podrien estar millor, trob que l'Ajuntament se'n podria cuidar un poc més. Però la veritat és que jo a Sa Ràpita m'hi trob molt bé.

— Què penses que hi veuen a Sa Ràpita aquells que venen a estiuejar un any darrere l'altre?

— Aquí estan més amples, tenen més tranquil·litat. Hi ha molta gent que ha vingut de S'Arenal perquè allà tenien massa trull i no els agrada estar-hi i aquí a la gent li agrada estar més tota sola, per fugir del trull de dins Palma.

— Rapiters nascuts aquí n'hi deu haver molts pocs?

— "La pastisseria m'agrada molt"

— El meu home diu que és l'únic rapiter que hi viu a Sa Ràpita. Ell va néixer a Son Durí, a la primera casa que hi ha quan entrem, que és de can Cosmet.

Hi havia ses Aloues, que ja són mortes, però ja no hi ha ningú que sigui rapiter de naixement.

— Teniu "Batle de Sa Ràpita"?

— Abans, ho era en Vicente de la cafeteria Vicens que era el Batle de Sa Ràpita, però ara no en tenim. Aniria molt bé tenir una persona que se'n cuidés dels problemes que hi ha, que les coses correguessin i no es quedassin aturades.

— S'ha intentat crear alguna Associació de veïns?

— Pot ser sí que aniria bé, però crec que no hi ha ningú que ho vulgui dur endavant.

— Hi ha mercat setmanal?

— No ho sé cert però crec que n'hi ha els dimarts i els dissabtes durant l'estiu i a l'hivern només els dissabtes. Es fa a la plaça de les palmeres. Diuen que hi ha tanta de gent que hi va.!

— Quin canvi suposa per a Sa Ràpita els dies de les festes?

— La setmana que hi ha més gent és quan són les festes de Sa Ràpita i les de S'Estanyol. Ve molta gent de fora. Hi ha gent a Campos que no ve quasi de tot l'any i la setmana de les festes vénen. Hi ha molta gent per la festa que és.

— Què demanaries per a Sa Ràpita?

— Demanaria que l'Ajuntament de Campos tengués en compte que Sa Ràpita existeix, que no penses només a cobrar les contribucions i els impostos que ens cobren, que són més cares que a Campos. Ja que pagam podríem tenir un servei, i que l'Ajuntament tengués en compte que Sa Ràpita és de Campos, que no l'abandoni, que la cuidin, que les coses estiguin més ben arreglades.

Antònia Sitjar
Núria Vives

La imatge més vista a Sa Ràpita durant l'any

Malauradament la imatge més repetida durant l'any ha estat la dels contenidors de fems plens durant setmanes. A Ressò ens han arribat queixes de rapiters i persones que només hi passen els caps de setmana, de la vergonya que suposa tenir aquesta brutorada enmig dels carrers. Es lamenten que pagant contribucions com qualsevol ciutadà de Campos hagin d'estar tan mal atesos.

Que prenguin nota els responsables.

Foto: Esteve Tomàs

Desastres i destrosses a voler!

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

dueixen aquests tipus d'actes.

El segon diumenge de juny, sense anar més enfora, va ser un d'aquests dies que molts de rapiters i rapiteres recordaran durant molt de temps. La dematinada, quan la gent s'aixecava varen veure les destrosses que s'havien comès durant la nit. Al restaurant de Can Pep els havien romput dues jardineres, al nou piano bar havien fet el mateix amb varis cossiols artesans de gran valor. A ca na Punta varen trobar unes quantes cadires tirades damunt el toldo i al bar sa Ràpita les cadires les havien dutes damunt les roques, arran de mar.

No tots els dies són iguals, però això no acaba així. Un altre dia hi va haver una bona espenyada d'hamaques. Una partida de les hamaques de la platja varen quedar inservibles.

Vàries faroles de la zona des Tancat han estat foradades a perdigonades i unes altres les han torçades a força d'engrònsar-les un pic i un altre. Fa dos anys en varen espenyar més de vint, l'any passat no varen ser tantes. Però enguany ja hem començat prou bé.

A un veïnat del carrer Pop li varen foradar la barrera i a un altre

d'uns quants carrers més amunt li varen robar una partida de cossiols.

Diumenge dia 30 de juny, asseguts damunt la terrassa del bar sa Ràpita, dos estiuejants comentaven que una veïnada seva havia trobat defecacions humanes damunt la seva terrassa i l'altre li contestava que estava indignat amb les declaracions del batle al diari que deia que l'Ajuntament feia tot el que podia, però que no podia fer més perquè no disposava de més policies locals. L'altre li contestà que, alguns vespres, aparcava davant ca seva el vehicle dels municipals, i s'hi passaven més d'una hora atuats xerrant o becant enlloc de patrullar, que d'aquesta manera no podrien evitar mai que es fessin aquestes animalades.

Un altre dia, no fa gaire, alguns no varen poder entrar dins casa seva perquè algun graciós els havia omplert el pany de silicona.

Diuen que els qui fan tots aquests desastres són al·lotots joves que beven com a clots d'arena i, ja a la dematinada, quan van ben xarumbos es fan passar els nervis espenyant, cridant i fent curses de motos.

Redacció.

— Les faroles són les principals perjudicades del vandalisme.

Una onada de vandalisme s'ha estès per sa Ràpita. Un vandalisme que no és nou, ja que en arribar aquestes dates, any rera any, es pro-

SERVEI DE REVELATGE

Quin voleu?

VOS HO SERVIREM!

"La diada per la llengua va causar un gran impacte" El tresorer de l'Obra Cultural Balear estiuueja a Sa Ràpita

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

— En Gabriel Matas sempre ha tengut clar que volia estiuuejar a sa Ràpita.

Gabriel Matas és economista i treballa a Telefònica com a cap del departament financer de tresoreria. És soci de l'Obra Cultural Balear des de fa anys i, des del gener passat n'és membre de la Junta Directiva, on desenvolupa les tasques de tresorer. En Gabriel és un enamorat de sa Ràpita, per la qual cosa ja fa catorze anys que, de forma ininterrompuda ell i la seva família hi passen els estius.

Hem volgut tenir una xerrada amb ell sobre l'Obra Cultural Balear (OCB) i sobre sa Ràpita.

— Des de quan estiuuejau a sa Ràpita?

— Vàrem comprar el xalet l'estiu de 1982, és a dir, ara fa catorze anys, però ja l'any 1976 hi havíem passat uns mesos, curiosament, al mateix carrer on després hi adquirírem ca nostra.

— Per què vàreu triar sa Ràpita i no un altre lloc? Ho férem de forma conscient, volíem estiuuejar aquí i no a

cap altra banda, perquè sa Ràpita té un caràcter de poblet a la vorera de mar i no d'urbanització. També perquè aquí ens arreplagam gent de distints llocs de Mallorca, el que fa que puguem conèixer altra gent de la nostra illa i intercanviar opinions amb ells. Per exemple, al nostre carrer hi ha gent de Porreres, d'Algaida, de Palma, ..., un tipus de gent molt diferent a la que et pots trobar a un lloc turístic.

De sa Ràpita valoram, part damunt de tot, la tranquil·litat, que et permet que els fills es puguin passejar pel carrer i, quant al nedar, que es pot triar entre roques i arena.

Per altra part, si estàs a sa Ràpita tens una gran connexió amb Campos i la gent d'allà és molt agradable. Hi anam al mercat, a la carnisseria, ... Sempre ens han tractat molt bé. Per exemple, a Can Capità m'agrada molt anar-hi, sense presses. Hi pots tenir una conversa amb el carnisser mentre et talla la carn. Aquest tipus d'atenció personalitzada és molt mala de trobar a Ciutat.

— Quines diferències hi ha entre sa Ràpita de 1982 i sa Ràpita de 1996?

— Hi ha hagut un gran augment de població i, consegüentment, de cases. S'hi han construït noves urbanitzacions com Dalt de sa Ràpita o es Tancat. El que no hi havia aleshores era aquesta gran demanda de lloguer de xalets pels dos mesos d'estiu que hi ha ara.

— Què opinau dels serveis que té sa Ràpita?

— Són deficitaris els serveis de neteja: els contenidors no són suficients i el seu voltant està ple de bosses. També hi ha solars que deixen molt a desitjar. Però considerar que no és només una qüestió dels serveis que s'ofereixen, sinó també de la gent mateixa que moltes vegades fa el que no hauria de fer.

— Com veus la situació actual de l'Obra Cultural Balear?

Els objectius marcats pel primer semestre d'enguany s'han assolit, principalment pel que fa a la diada per la llengua que va ser un èxit.

CAMPOS

Escola de Formació Vial

Carrer Plaça, 24 • Tels. 65.29.29 • 908.43.52.33
07630 CAMPOS

**Santa Bàrbara, 2 - Tel. 65.03.53
07630 CAMPOS**

✓ Especial Sa Ràpita

El que passa és que les institucions han canviat. L'OCB farà el que sempre fa: donar suport quan cal, reivindicar quan toca, impulsar la llengua i la cultura pròpies,...

La diada va causar un gran impacte, i no només en el tema de la llengua. Per exemple, Jaume Matas al seu discurs d'investidura va pronunciar la mateixa frase del mosaic humà: "som comunitat històrica".

També és molt important la participació dels centres educatius en la diada. L'escola és bàsica. La conscienciació de la gent jove cap a la llengua i cap al país augmenta. De totes formes el gran repte és la Badia de Palma: s'Arenal, Ciutat i Calvià, on l'ús social de la llengua s'ha perdut més.

El segon semestre hem de començar a preparar tota una sèrie d'actuacions que han de culminar amb una campanya de socis i amb els actes dels Premis 31 de Desembre.

Un dels temes que estam treballant de valent és el del Casal Alcover, un edifici llegat per n'Alcover. En aquests moments ja s'hi fan les obres, en les quals també hi participa l'Ajuntament de Palma, amb una important aportació. En el futur tendrem un casal que, possiblement, es convertirà en fundació i que voldríem que es pogués incloure dins la ruta cultural de Ciutat, però les obres no es podran acabar enguany.

Això representa moltes despeses i els recursos són escassos, pel que s'han d'administrar amb molta cura.

— Com veus el paper de les delegacions dins l'organigrama de l'OCB?

— Les delegacions són dinàmiques i amb ganes de

fer feina i la gent hi està abocada. A la trobada de Montision vaig veure que s'ha d'estendre més la comunicació entre Palma i les delegacions i entre elles mateixes. Des de Ciutat hem de cuidar molt les delegacions. Ara estudiam la manera de preparar activitats itinerants que es puguin desplaçar als diferents municipis on hi hagi delegacions.

— Què en penses de Ressò?

— La conec. L'estiu, quan som a sa Ràpita, sempre la compr i sempre aplec el número extra que feis pel juliol. Trob que tipogràficament és superior a la majoria de les altres publicacions de la part forana i pel contingut és molt interessant.

Jaume Lladó

— "Les delegacions de l'O.C.B. son molt dinàmiques."

Venda
i Servei

Rafel Pomar

Historiador Talladas, 9
Tel. 65.07.83 - Fax. 65.22.58
07630 CAMPOS

CELLER
Ca'n
TONI

*El primer establiment
de Mallorca amb un
sistema revolucionari
de preparar la carn
al "grill"*

Oest, 8 • Tel. 65.27.54 • CAMPOS

Zona blava a la platja de sa Ràpita?

El passat diumenge dia 30 de juny els banyistes que arribaven a sa Ràpita per anar a nedar es varen trobar amb la sorpresa que hi havia dos empleats de l'Ajuntament que els feien pagar 250 pessetes per deixar-hi el cotxe, tant a l'aparcament que hi ha quan véns de Campos, com al que hi ha davant la Torre de Son Duri. A més a més, els cotxes només hi podien romandre fins a les sis de l'horabaixa. Aquest fet va despertar la indignació de la majoria de la gent. Ressor hi era present i va poder recollir les següents opinions:

María José Prados

"En això no hi ha dret. Com ens poden exigir pagar si no hi ha cap senyalització? Aquí mai ningú no havia pagat res. Si volen implantar-hi l'ORA, que ho facin bé i ho senyalin amb una línia blava."

Antonio Zarcos

"És una vergonya. Que posin discos si volen fer això i que no et vinguin a fer pagar quan ja has aparcad. I a més a més, per què només hi hem de poder estar fins a les sis?"

Pep Buades

"Aquesta mesura és només recaptatòria. No té cap altre sentit que augmentar la recaptació municipal. I et fan pagar per aparcar dins quasi un tros de terra, sense arreglar ni res i amb una herba que t'arriba fins als genolls"

Una altra persona, que no es va voler identificar, demanava si l'Ajuntament de Campos tenia grua, perquè sinó, no feia comptes pagar pus.

Entre els campaners, emperò, n'hi havia que no ho veien així. Alguns també trobaven que no estava bé aquesta mesura, que faria empitjora la imatge de sa Ràpita i de Campos en general però d'altres, que no es varen voler identificar opinaven d'una altra manera. Vegem-ne algunes opinions:

Campaner 1

"No sé què deu voler el batle amb això. L'únic que aconseguirà serà que vinguin més poca gent a nedar aquí,

— Els banyistes es veuen obligats a comprar un tiquet de 250 pessetes per poder aparcar.

amb la consegüent pèrdua econòmica pel poble. A més a més empitjorarà la imatge del nostre poble entre la gent de la resta de Mallorca. I això és que amb els desastres que ja s'han fet a Campos, quasi sempre per part de l'Ajuntament, ja la tenim prou dolenta"

Campaner 2

"Trob que està molt bé que facin pagar als ciutadans. Quan nosaltres anam a Ciutat ens fan pagar l'ORA. Idò ara que paguin ells".

Campanera 3

"La mesura em sembla molt bé. Tothom ve a nedar al terme de Campos, ens hi deixen la brutor i els doblers queden als pobles dels voltants que tenen infraestructura turística. De qualche cosa ens hem de viure a Campos."

Redacció.

Botiga

CA NA MEL

Alimentació, Merceria,

Perfumeria,

Ceràmica Mallorquina

Carrer, Sant Blai, 3 • Tel. 65.07.44
07630 CAMPOS

**RISTALLERIA
PERELLÓ**

Acristallaments en general

Carrer Palmer, 1

Tel. 65.00.95

07630 CAMPOS

Ben mirat, un poquet de millora...

Al lloc estiuenc més campaner, des que ens llevaren el Port de la Colònia, Sa Ràpita sempre ens hi giram tot just entrada la calor de valent, devers el juliol. I ho som tots un poc responsables. Els polítics municipals que governen els primers, perquè fan deixadesa de la seva tasca i el altres, per associació a la desídia o no sé què...

Aquesta foto mostra clarament el que volem dir, un exemple, mal exemple, de deixadesa absoluta, i de manca de manteniment de les zones necessàries d'un poble o barriada (places, jardins, voravies, centres culturals, sanitaris i esportius, llocs d'oci col·lectiu). La Sala té obligació de pensar en totes aquestes necessitats bàsiques, de tothom, abans que altres quimeres o luxes. De fet l'austeritat no és enemiga de la netedat, la decència, l'agençament d'un trespol o la col·locació senzilla de 4 faroles, 4

— Una de tantes mostres a Sa Ràpita de deixadesa absoluta.

papereres per no dir 2 palades de ciment ben posades allà on toca.

Per l'estiu, amb més motiu, tots ens hem de demanar si a Sa Ràpita ho tenim mínimament arreglat com

per convidar a passar les anomenades "merescudes vacances".

El Mirador

BAR SA RÀPITA

Tapes - Entrepans
Hamburgueses
Pizzas

Avinguda Miramar, s/n.
Tel. 64.07.31
SA RÀPITA
CAMPOS

VII TORNEIG
D'ESCACS

DE PARTIDES SEMIRÀPIDES
PER A EQUIPS DE QUATRE
JUGADORS

FESTES DE SA RÀPITA 1996

Diumenge dia 21 de juliol a les 18:00 al carrer Calamar
Inscripcions: Fins dia 20 de juliol al Centre Cívic de sa Ràpita (C/ Cranc)
o al bar Can Nina de Campos

ORGANITZEN: CLUB FOMENTO AJEDREZ DE
CAMPOS
OBRA CULTURAL BALEAR DE
CAMPOS

PATROCINA: AJUNTAMENT DE CAMPOS

Els Jocs tradicionals

Amb el nom de joc tradicional ens referim a totes aquelles activitats lúdico motrius a les que hi jugaven els nostres padrins i que per un motiu o altre han anat desapareixent o inclús quedaren totalment extingides, sense tenir gens de consideració del que pot significar això, de la seva importància. Per exemple, un dels jocs tradicionals italians, el "calcio", que va donar en el futbol actual.

Els motius de la seva desaparició poden ésser diversos, com les noves tecnologies, la modernitat, o el simple fet que els al·lots ja no juguen tant pel carrer, però no entrarem en més detalls ja que no volem analitzar el perquè de la seva desaparició, sinó ben al revés, poder treure conclusions de l'aprofitament d'aquests jocs tradicionals als nostres dies i al nostre poble.

Les motivacions de l'article surten arran d'un treball realitzat sobre els diferents jocs o maneres jugades que podríem trobar en el "dia de les matances" que sumarien un total de 14 jocs, com poden ser "es borino", "sa penyo-ra", "ses campanes", a més de 5 que feien referència a activitats de representació com "es nenet", "sant bitle"... Prova d'això és la importància que tenien aquests jocs tradicionals dins un dia com el de les matances, en concret o de forma més general, el dia a dia dintre de la comunitat, no sols servint per poder divertir els al·lots sinó que un bon nombre dels jocs trobats feien referència a que els seus practicants eren persones adultes, tant homes com dones i servien per poder divertir-se i distreure's després del treball.

Actualment de cara a l'aprofitament, el primer que s'hauria de fer és intentar recopilar el màxim de jocs possibles, emprant tant el material escrit com les entrevistes als nostres padrins; a partir d'aquí intentar treure profit. El primer pas ja està donat ja que el Ministeri d'Educació i Ciència ha introduït els jocs tradicionals al currículum escolar, prova d'això és que podem treure uns beneficis no sols de divertiment sinó educatius i formatius.

A nivell local els jocs tradicionals signifiquen voler agafar consciència de poble, recuperar allò que identifica el poble amb ell mateix, sortir dels tecnicismes actuals i reviu aquells temps passats. Actualment a molts de llocs de la península - País Basc, Aragó...- s'estan recuperant diades on els protagonistes són els jocs tradicionals, per tant un dels objectius d'aquest article és donar una idea per si la gent s'anima, tant qualsevol tipus d'organització, en la sola idea de voler fer poble, ja que diades o activitats d'aquest tipus actualment es troben a faltar dins el nostre poble.

Com i quan podrien realitzar-se aquestes activitats o jocs dintre del nostre calendari local?

La resposta és bastant clara ja que en un poble on es fan dues fires i les festes de la Mare de Déu d'agost al parèixer una activitat d'aquest tipus tindria fàcil col·locar-se i que tingués bastant acceptació popular, a més de tenir arrelament fort amb els anys en ser unes activitats o uns jocs on pot participar tota la família i a més identificar-se amb el passat del propi poble a la mateixa vegada de divertir-se.

Una vegada exposades les conclusions sobre el perquè pensam que aquests jocs poden tenir una importància dins el nostre poble sols animar a la gent a provar-les; a veure si algú agafa alguna alternativa, aprofitant que som un dels pobles amb gran quantitat d'associacions recreatives, lúdiques, veïnals, etc i fer que el poble es faci més gran a tots els nivells i qüestionar-nos si la tecnologia i les màquines ho fan tot.

article realitzat basant-se en el treball "Jocs i activitats lúdiques en la matança del porc" d'Antoni Burguera

Antoni Burguera Suñer

PIGUEJONS

**PERRUQUER · ESTILISTA
UNISEX**

Horari:

Matí de les 8'30 a la 1

Horabaixes de 4 a 8'30

Dissabtes obert tot el dia

Carrer Manacor, 40 · Tel.65.21.10
07630 CAMPOS

Club Nàutic

Sa Ràpita

Esplanada del Port, s/n. • Tel. 64.00.01

Sa Ràpita (Campos)

Entrevista a Rafel Coll Ribas, Darrer cap de l'estació de tren de Santanyí

Aquest home de 95 anys va esser el darrer cap d'estació de Santanyí, possiblement és l'única persona que queda com a testimoni més valuós de les que varen tenir màxima responsabilitat a la línia del tren de Palma a Santanyí. Acompanyat de la seva filla Joana, i d'una bona salut, va desgranant els seus records amb una memòria desperta i com és natural amb certa nostàlgia, d'un home que va viure intensament els canvis de la primera meitat d'aquest segle, lligat completament a la involució del Tren a aquesta Illa, i sobre tot a la seva quasi total desaparició.

Nascut l'any 1901 a Palma.

Una vegada acabat el servei militar, després d'unes oposicions l'any 1.923 començà a treballar com a substitut de caps d'estació anant a rellevar els caps que tenien permís. Durant sis anys va fer substitucions; els caps d'estació no tenien els diumenges per a ells i per això llavors tenien quatre dies de permís. Va fer substitucions a la majoria de les estacions de Mallorca fins i tot va estar vuit dies a Campos. Ha dedicat tota la seva vida al ferrocarril, no ha conegut cap altra feina i en haver-se tancat l'estació on va passar la major part de la seva carrera professional, a Santanyí, va poder gràcies a haver estat agraciat amb un premi en la travessa.

— Recordau quins eren els caps d'estació de Campos?

— Record que hi havia en Zanoguera, que va ser destituït. El va substituir en Mayans i finalment En Gili que va ser el darrer cap que hi va haver. Aquest Gili havia estat cap d'estació de Ses Salines d'on va passar a Campos.

— Podrieu explicar com vàreu arribar a ser cap d'estació de Santanyí?

— Estava a Sant Llorenç de cap d'estació i m'interessava anar a

— Rafel Coll i la seva besneta M^a del Mar

Marratxí perquè som d'allà i a més a més volia que la meua filla anàs a un bon col·legi i en el Pont d'Inca hi ha les monges franceses. Va passar que els avions dels "rojos" varen tirar una bomba a dins l'Estació de Marratxí que va caure devora les agulles que estaven allunyades de la mateixa estació. El cap d'estació autoritzà la sortida del tren sense adonar-sen que aquesta bomba havia afectat les vies, sort que el maquinista el va veure i va aturar el tren. Com a conseqüència d'aquest error destituïren el cap d'estació i donat que jo ho tenia sol·licitat m'hi destinaren. Era en ple "moviment", teníem un mal fer feina els vespres, les maniobres les havíem de fer a les fosques per mor dels avions.

En aquells moments va morir el cap d'estació de Lluçmajor i vaig dir a la meua filla; "Ai Margalida no voldria que aquesta mort mos dugués un disgust, hi haurà "traslados". I efectivament m'obligaren a anar a Lluçmajor però el cap d'estació de Santanyí era llucmajorer i va voler anar al seu poble per la qual cosa nosaltres de rebot vàrem anar

a parar a Santanyí. Aquest canvi inesperat me va sabre molt de greu perquè a Marratxí només hi estàrem un parell de mesos. I quan arribarem ho trobarem en molt mal estat, no hi havia llum més que de carburo, vàrem anar al Pont d'Inca a cercar emblanquinadores, quinze dones, que deixaren l'estació com una "paloma", la meua filla tenia l'escola... just estàvem instal·lats i vàrem haver de partir.

En plena guerra arribarem a Santanyí.

— Ens podrieu explicar quines eren les feines del cap d'estació?

— A les 6,40 sortia el primer tren, jo despatxava els bitllets, tenia un ajudant que era el mosso del tren, que agranava els vagons, l'estació i canviava les agulles. Quant havia partit el tren, havia de fer el resum dels bitllets, que era una fulla molt complicada, perquè hi havia drets que els havíem d'ingressar a l'Estat i drets que quedaven per la Companyia, a més per un cèntim de pesseta te la tornaven. El tren quedava la nit a Santanyí perquè era final de línia. Arribava el vespre

amb el fogoner, que els dematins s'aixecava unes hores més prest per encendre la caldera de la màquina, el revisor, el maquinista o conductor, i el guardafrens que anava al furgó de cova. Dormien aquí, a una caseta darrera l'estació que encara es conserva. Hi havia un "quarto" a part per als maquinistes, que s'havien d'aixecar molt dematí.

El guardavies abans de sortir el primer tren se n'anava a fer el recorregut de les vies, fins a Ses Salines a peu, o fins a Campos, no ho record bé, llavors tornava amb el tren. Cada sortida de tren avisàvem a l'estació que venia davant per telèfon, demanant al cap d'estació més proper "Puede Tren", si podia sortir, tocava la campana, i el maquinista posava el tren en marxa. A l'arribada a l'estació, autoritzàvem l'entrada amb una bandera verda, en cas contrari tocava emprar una de vermella, la qual cosa no me va passar mai. Els vespres les banderes eren substituïdes per fanals, de llum verda o vermella.

El tren que partia de Santanyí a les 6'40 arribava a les 9 a Palma. Llavors en partia un el migdia i un altre l'horabaixa. Anar i venir valia sis pessetes. A Campos eren molt amants del tren.

Hi havia una brigada de neteja de les voreres de la via perquè era delicat amb les espines de la carbonissa, sobretot a l'estiu, provocar incendis.

Podríeu parlar del tren de mercaderies?

Primerament circulava un tren de mercaderies, apart d'un de passatgers, després amb la crisi, s'ajuntaren.

Aquí Na Joana la seva filla apunta el següent. Per si vos interessa, en Blai Rigo(a) Cova i en Joan Adrover de Son Alegre, embarcaven gerres de llet; en Llorenç Escales (a) Melé, porcs i bestiar; en Pere Munar de Sa Palla, embarcava palla, que per cert era una carrega molt delicada, perquè sempre sortia carbonissa; en Llorenç Perelló (a) Batallón, vedells, en Joan Sitges (a) de Can magre, pedreny de Santanyí, que a vegades enviava a Itàlia; en Toni Vidal de Ca sa Muda, embarcava ous; en Jeroni

— Sortida del tren. Estació de Santanyí. Perico Pomar, Revisor Guillem Vidal, Rafel Coll (Cap d'estació), conductor i Bernat Vidal i Tomàs (d'esquerra a dreta)

Obrador, embarcava ametles; na Miquela d'es Carreró, na Magdalena Llambies i na Miquela Jordona brodats, perquè a Santanyí no sé si ho sabeu les dones se vivien dels brodats, que els enviaven a Barcelona.

— Podríeu parlar de l'estació dels Banys de Campos?

— Era igual de gran que la de Ses Salines. Hi vaig estar uns quatre anys de servei, però això era abans de ser el superior de Santanyí. No en tenia cap d'estació, hi vivia un matrimoni tot l'any, que es cuidava del guarda passos. "La casa", m'enviava allà el tres mesos d'estiu que els banys eren oberts. La Companyia del Ferrocarril posava un cotxe a la meua disposició per acompanyar a la Font Santa els passatgers que arribaven en el tren de l'horabaixa. Hi anava jo perquè no tenien altre substitut que sabés conduir cotxe.

— Recordau com eren els vagons.?

— Hi havia primeres, segones i terceres, les primeres com és natural estaven encolxinades. Els vagons tenien compartiments amb una porta cada un. El revisor passava per l'estribera amb el tren en marxa, la qual cosa com es pot imaginar era molt perillosa, obria les portes corresponents i etiquetava els billets.

— Tenia molts d'usuaris el Tren.?

— De tot d'una sí, sobre tot a

Campos record que eren molt amants del tren, a Lluçmajor ja no tant.

Llavors vengueren els "Ferrostal", i els "Automotrius" que varen ser tot un esdeveniments, eren els finals dels anys 50. El transport per carretera era ja una forta competència.

Guillem Mas - Montserrat Alcaraz

RESTAURANT CAZADORES

DIRECCIÓ FAMILIAR

CUINA
MALLORQUINA

MENJAR PER ENDUR-SE'N

Ctra. Campos a La Ràpita, Km. 6'5
Tel. 64.03.70 • CAMPOS (Mallorca)

Plenari ordinari de dia 4 de juliol. Oposició constructiva.

NACIONALISTES DE MALLORCA

Complint amb la nostra funció d'oposició municipal aprofitarem el plenari trimestral per presentar, com sempre, una feina en forma de preguntes i propostes. Les preguntes, encara que generalment no es contesten amb l'abundància que voldríem, són una de les fonts d'informació de què disposam per exercir el nostre control en la gestió de l'equip que governa. En aquest cas presentarem per escrit 45 **preguntes** de diversos temes: econòmic, cultural, previsiones... Sabrem que encara es deuen 7 milions a GESA, o que queden 6 milions a la partida de festes, o que es deuen als bancs quasi 200 milions de pessetes, o que el dinar de la gent gran va costar set-cents mil pessetes... i moltes més coses que no es poden sintetitzar aquí, algunes de les quals haurem d'anar a comprovar perquè ens consta que no s'ajusten totalment a la veritat.

Pel que fa a les **propostes**, presentarem nou mocions. Algunes d'e-

lles, encara que estaven presentades una setmana abans, incomprensiblement no es varen voler incloure a l'ordre del dia i només se'ns permeté incloure-les dins l'apartat d'urgències. Aleshores aiximateix n'acceptaren tres i **VOTAREN A FAVOR** de les mocions que nosaltres proposavem:

1.- Sol·licitar a la Comissió de Cultura del CIM l'ordenació i catalogació de l'arxiu municipal.

2.- Sol·licitar a la mateixa l'elaboració del Catàleg Municipal de Patrimoni Arquitectònic de Campos.

3.- Organitzar alguna sessió informativa sobre el nou Codi Penal per part d'alguna persona (o persones) entesa en la matèria.

De les altres sis mocions ni en volgueren sentir parlar. I és realment una llàstima perquè amb un poc de manya, amb pocs doblers i tenint en compte els suggeriments i les col·laboracions de tothom -encara que sigui l'oposició- el poble de Campos hi guanyaria molt. Les propostes que no s'admeteren foren, per exemple:

- Dur a terme una campanya de desratització als voltants de la zona on hi havia l'abocador de fems.

- Arrabassar el pi mort que hi ha a la plaça de la Creu i sembrar-n'hi un de jove.

- Mantenir els punts verds en bones condicions i realitzar una cam-

panya informativa per tal d'informar els usuaris sobre la forma i la conveniència d'emprar-los, sobretot ara que, com explicarem a una altra proposta que fèrem anteriorment, la recollida selectiva pot fer aminorar molt el cost d'aquest servei.

- Neteja de voreres i solars, sobretot als llocs en què hi pot haver perills.

- Reforma circulatòria, tasca que ja hem proposat moltes vegades i que, com explicàvem a la corresponent exposició de motius del nostre escrit és ja més que necessari. Proposarem que es creï una comissió especial integrada per representants dels distints grups polítics i de la Policia Local per tractar aquest tema i avançarem algunes idees com la de determinar una zona blava d'estacionament limitat (gratuït) durant les hores de millor trànsit al llarg dels carrers Nou, de Plaça i Santanyí. A més de controlar la velocitat i els renous, repintar les línies grogues i de passos de vianants, etc.

Ja estam avesats a aquesta actitud per part del Grup PP-UC i, malgrat sovint sigui com qui fa retxes dins l'aigua, no per això deixarem d'insistir amb les nostres crítiques i amb els nostres suggeriments perquè creim que Campos ho necessita i perquè creim que és la nostra responsabilitat com a representants elegits democràticament.

34

PUBLICITAT A RESSÒ Carme Llaneras. Tel. 65.21.32 • Fax. 65.01.47

Motor Ocasión
Campos, S.L. **COM**

COMPRA - VENDA de Vehícles d'Ocasión

Tomàs Rigo Viçens

Ctra. Palma - Campos, Km. 35 • Tel. / Fax. 65.24.22
07630 CAMPOS

Ciclos Serra
Reparació i Venda

Provença, 1 • Tel. 65.00.85
07630 CAMPOS

Nou Codi Penal en vigor (II). Els delictes sobre el patrimoni històric.

Continuen dins el mateix Títol que els delictes sobre la ordenació del territori (que anomenàvem al número passat urbanístics). Són delictes que tenen una autonomia pròpia en el Nou Codi Penal (NCP) perquè aquest Codi pretén protegir els interessos públics i col·lectius també juntament amb els privats.

Malgrat això voldríem advertir que aquestes malifetes (els danys contra el patrimoni històric) com a danys materials que eren també es castigaven abans, de diferent forma i en diferent enquadrament.

Ara es dediquen 4 extensos articles (321-4) a castigar diverses conductes malfactores contra el patrimoni històric o cultural.

En primer lloc es castiga a tots els que esbuquin o alterin greument edificis singularment protegits pel seu interès històric, artístic, cultural o monumental amb la pena de 6 mesos a 3 anys de presó, multa de 12 a 24 mesos i inhabilitació especial per a professió o ofici de 1 a 5 anys.

Edificis singularment protegits podríem dir que ho són tots els conjunts històrics, llocs històrics, monuments i fins i tot les zones arqueològiques. Són béns d'Interès Cultural que, un cop declarats, estan protegits per aquesta normativa penal. Això no està exempt de diverses interpretacions. També ho serien, entenem, tots els llocs que s'assimilen a, en virtut de normativa aprovada i que gaudeix de rang de Llei, aquests Béns d'Interès Cultural com són els paratges pintorescos (a Mallorca gairebé tota la Serra de Tramuntana), les Creus de terme, els Escuts Heràldics, les Torres de Defensa, les Coves Prehistòriques, els Talaiots i altres zones arqueològiques similars. Per tant, molts de llocs de Campos estan sota aquesta protecció tan important.

En segon lloc tendríem els danys que es causin a qualsevol element del patrimoni cultural (inclòs el bibliogràfic, artístic, monumental arqueològic i científic) que estaria castigat amb presó d'1 a 3 anys i multa. En aquest cas no fa falta que sien greus danys ni edificis singularment protegits, per tant, hi cabrien tot tipus de béns culturals.

Sempre el Tribunal podrà ordenar la reposició o restauració del mal fet a més de les indemnitzacions que pertocuin. Si es reparà el mal voluntàriament seria una forma de rebaixar la pena a imposar.

Una altra forma de comissió del delicte serà la qualificada pels subjectes que el poden cometre que serien els funcionaris o autoritats que informin injustament o votin a favor d'un projecte per esbucar o alterar greument edificis singularment protegits. En tal cas s'augmenta la penalitat i podran ser condemnats a presó de

— Els funcionaris o autoritats que informin injustament cometran delicte —

6 mesos a 2 anys, a més d'inhabilitació de 7 a 10 anys.

Hi ha una altra possibilitat que serà quan es causin danys per imprudència greu de més de 50.000 pts (menys serà falta) en béns de valor cultural. En tal cas només hi cap pena de multa.

En tots els casos els tribunals podran ordenar les mesures apropiades per a protegir els béns de valor cultural. En tots els casos on la malifeta afecti a espais naturals protegits s'imposarà la pena superior a la prevista d'acord amb unes regles especials que conté el mateix Codi Penal.

Acabada una ràpida descripció del NCP en aquesta matèria només voldríem fer la reflexió que tots aquests delictes s'evitaran només amb una actuació garant i coherent de les administracions públiques que tenen una greu responsabilitat també a partir d'ara en donar llicències o visar projectes que afectin el nostre Patrimoni Cultural.

Pere Ollers Vives.

PUBLICITAT A RESSÒ

Carme Llaneras. Tel. 65.21.32 • Fax. 65.01.47

Els conills

La caça del conill a Campos probablement sigui una de les més populars dins la cultura cinegètica d'aquest poble, ja que fa molts d'anys que es practica i té una gran tradició. Antigament el conill no era caçat només pel plaer que representa la caça, sinó també per a poder-ne dinar l'endemà ja que abans no es tudava res. El conill a Campos ha estat caçat de moltes maneres diferents: a l'aguait, furant clapers amb senderes, amb escopeta i cans bufons..., però sense cap mena de dubte, els reis per excel·lència de la caça del conill són els cans cívissencs. Aquests cans de poca carn i molt de nervi són uns autèntics especialistes a l'hora d'aglapir el petit orellut. Amb els seus bots i revinglades per damunt les mates fan que la caça del conill sigui uns dels arts cinegètics més espectaculars que hi ha, ja que només es fan servir els cans i no cap altre utensili de caça.

Ja falta poc perquè s'acabi la veda i comenci una nova temporada, que si tot va bé s'espera que hi hagi una gran densitat de conills a les pletes campaneres. Només hi ha una pega que segurament tots els caçadors

deven saber i és la mixomatosi o més coneguda com "es mal". Aquesta malaltia introduïda a finals dels anys 60 i procedent d'Austràlia, causa moltes morts a les nostres poblacions de conills i provoca una gran indignació a tots els caçadors, que veuen com a poc a poc es van morint molts dels conills de les seves caceres.

Segurament els caçadors de Campos ja esperen amb ansietat aquest moment, en el qual podran practicar aquesta modalitat cinegètica que tant els agrada.

Bona Caça per a tots i recordau: caçar no és matar.

Guillem Burguera

Taller Mecànic

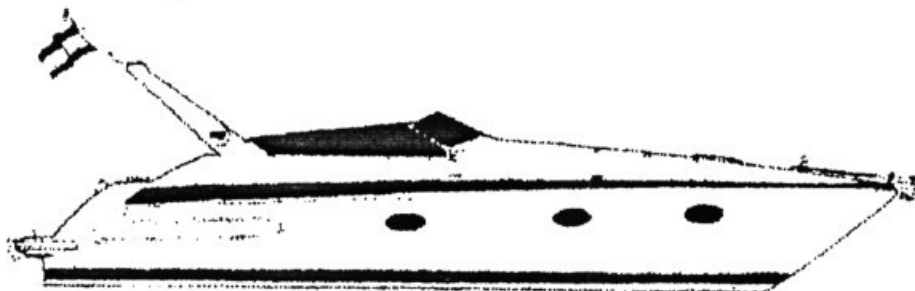
CA N'ARNAU

Carrer Provença, 36
Tel. 65.10.63
07630 CAMPOS

DIRECTA NÀUTICA

**SERVEIS NÀUTICS EN GENERAL
SEBASTIÀ AMORAGA BAUZÀ
ESPECIALITAT EN ESMALTAT DE IOTS**

Tel. Mòbil: 908.26.79.72 • Tel. 65.11.46
LA RÀPITA - Campos

Un campaner intenta fer la volta al món en un veler (III) Del Canal de Panamà a les Illes Galàpecs

Després de creuar el Canal de Panamà, que és impressionant, i havent passat alguns dies a Balboa fent reparacions al veler, vaig salpar dia 21 d'abril cap a les Galàpecs.

Aquesta és una travessia força difícil, i no pel mal temps, al contrari, per la seva manca i el corrent en contra. Són nou-centes milles a vol d'ocell i hi ha gent que ha emprat fins a trenta-set dies!

El tràfec de mercants és enorme les primeres quaranta-vuit hores i això vol dir dormir poc.

La mar és molt fresca degut al corrent de Humbolt o de Perú. Hi ha xàfeces molt forts amb aparell elèctric cada dia. Tot ha d'estar tancat. I és que comença la temporada de les pluges.

Quan ja era a unes cinc-centes milles de l'arxipèlag, cal tornar al Panamà perquè tenc problemes amb la transmissió del motor i és impossible arreglar-ho a les Galàpecs.

Un cop tot a punt, dia onze de maig salp una altra vegada. Aquest pic he esquivat bé les branques del corrent i sempre el tendré favorable.

El vent és fluix i de proa, el que suposa hores i hores de motor, cent cinquanta-una en total.

Dia desset un albatros aconsegueix aterrar al balcó de proa i vaig poder gaudir dotze hores de la seva companyia, ja que hi va passar el vespre.

Dia denou de maig vaig creuar l'equador a les onze del vespre i en posició 82-10 oest. Com diu la tradició, Neptú em va expedir el corresponent certificat i em vaig disfressar. Adéu a l'hemisferi nord i a l'estrella Polar.

Els vespres fa fred degut al corrent del Perú. La vida marina és abundant. És impressionant veure les baralles de peixos voladors i bonítols, que boten fins a dos metres part damunt l'aigua.

El trànsit de mercants ha minvat i quan estic al 60-50 sud comença a fer rumb directe a les Galàpecs. A la fi entra, dèbil, el vent del sud-est i vaig a vela.

El sol quan es pon és fantàstic, amb uns colors de pel·lícula. Les estrelles, per tot arreu, em permeten gaudir de moments sublims. De vegades veig les estrelles fosforescents que deixen els dofins quan s'apropen al veler, els vespres. Som amics.

Dia vint-i-dos terra a la vista! És l'Illa de Sant Cristòfol. Per no arribar amb fosca, a les dotze i mitja de la nit atur el motor i, sense vent, deix que el veler derivi a dos nusos pel corrent i me'n vaig a dormir fins a la sortida del Sol. El veler es mou suaument dins un

— Antoni Nicolau a bord del seu veler, l'Encis.

silenci total. A les sis i mitja engeg el motor i a les nou, hora local, arrib a Port Atora, a l'Illa de Santa Cruz.

La maniobra de fondeig en solitari és pesada, ja que aquí cal fer-ho amb dues àncores, una a proa i l'altra a popa, perquè el corrent és fort. Dues hores necessit per deixar-ho tot bé. Després cal buidar el cofre per treure la pneumàtica, inflar-la, posar el motor,... Al cap de cinc hores d'haver arribat tot era llest.

Això és un altre món. El color de l'aigua és semblant al del Trenc, però el paisatge és molt diferent. Les illes són volcàniques i la manca d'aigua les ha preservades de l'explotació durant segles.

Els baleners varen començar la matança de tortugues gegants i avui en dia, de les catorze espècies inicials en queden deu. Malgrat la tasca de la fundació Darwin i el fet que sigui parc nacional hi ha interessos particulars - explotació pesquera i turística - que s'enfronten directament a la conservació del parc. És difícil arribar a un equilibri. Crec que el futur de les Galàpecs penja d'un fil. Esper que aquest sigui molt fort i aguanti.

Bon vent. Antoni Nicolau

TALLER ELECTRICITAT

Toni Ripoll

Electricitat de Vehicles i Barques

Ràdio - cassettes, C. D. i alarmes

Telefonia mòbil

Manteniment d'aire acondicionat

Carburació i injecció

Canvis d'oli,...

Ronda Juame II, 55 • Tel. 65.24.76 • CAMPOS

Conversa amb Joan Garau "Barraca", President del club de Bàsquet

Foto: Antònia Sitjar

— En Joan "Barraca" és el President del Club de Bàsquet

Una nova Junta Directiva de Bàsquet s'ha constituït aquests dies per dur endavant aquest esport. Les característiques que defineixen la Junta són les ganes de fer feina i la il·lusió per fer realitat els objectius que s'han marcat. Parlem amb el president, en Joan "Barraca" perquè ens conti els projectes que tenen.

— Com s'ha format la nova Junta i per què?

— S'ha format perquè el bàsquet campaner estava sense timó. L'anterior persona que se'n cuidava,

en Francesc Morell, estava massa tot sol i li faltaven mans. I ara ja es queixava darrerament que ha tornat major i la feina se li feia més feixuga que abans i li costava.

Per això es va mirar de formar un grup de persones que es dividiria en dues parts: una, formada per la part esportiva allà on entrem un parell d'ex-jugadors, i llavors, una altra part que seria la part administrativa que seria el secretari, el tresorer, els que cercaran el mitjàns...

— Qui són els membres de la Junta?

— La part esportiva de la Junta està formada per Miquel Fullana, Tomeu Adrover, Francisca Barceló i jo. A la part administrativa hi ha en Julià Porquer, en Toni Nina, en Tomeu Curt, na Maria Mas, en López Molina, en Pere Fullana, en Miquel Vidal, en Francesc Morell, en Miquel Ramis i na Catalina Barceló. Aquests dos darrers vénen com a representants dels dos col·legis, per controlar ja un poc els al·lots des del mateix col·legi. D'aquesta manera ja des de petits podrem saber els que tenen interès pel bàsquet. També cercam dues persones de les dues APA's per ajudar-nos en aquesta tasca. Seria molt positiu que dins les hores lliures de les escoles ja hi hagués un monitor que ensenyàs els nins i així ja dins el mateix horari escolar haurien fet l'hora de bàsquet sense haver-se de desplaçar els vespres al camp.

En Francesc Morell s'encarregarà de la part de Federació. El fet

d'haver estat tants d'anys dins el món del bàsquet fa que conegui molta gent i ell se'n cuidarà d'aquesta apartat. A més, té molts de contactes dins la Federació i també ha estat premiat com a millor President. Tot això ens ajudarà.

— Quin projecte teniu de cara al futur?

— El projecte està a un any vista. El projecte és començar a fer feina amb els al·lots. Per això tenim ja, més o menys confirmat, un entrenador de nom que començarà a fer una feina de base, o sigui, dins les escoles, crear una iniciació al bàsquet.

Aquest entrenador coordinarà els sis equips de baix. Pels de dalt haurem de fer un altre tipus de feina.

El nostre projecte és començar a apuntalar des de baix. Tenim traves com és tenir la pista descoberta (a l'hivern suposa molt de fred, dies que no pots entrenar...).

— Quina relació teniu amb el Club Esportiu Campos?

— Vàrem fer una xerrada, perquè s'havia dit que entre nosaltres estàvem malament, que hi havia hagut uns problemes, etc. Hem arribat a la conclusió que ha estat una falta de diàleg més que res i ens hem donat un any de temps per veure com va. És a dir, enguany seguirem com sempre: serem una secció del Campos i en no ser que tinguem traves a nivell econòmic, com pot ésser no arribar la part que toca de les concessions que puguin arribar al

Especialitat en Paella i Peix

Es Murters, s/n. • Ses Covetes (Mallorca)
Tel. 64.09.64

Bar Mercantil

Nova direcció
Lourdes Calafat

Tapes variades i entrepans

Plaça Creu, 23 • Tel. 65.07.27
07630 CAMPOS

✓ Conversa amb...

Campos o empreses que donin doblers i que al bàsquet no n'hi arribin... seguirem igual.

— **Hi haurà socis diferents per al futbol i el bàsquet?**

— Sí, es faran uns carnets per a la secció bàsquet i uns altres de diferents per al futbol.

— **I la relació amb l'Ajuntament quina és?**

— Hi ha hagut una relació més o manco normal. Paga les fitxes i se seguirà igual. També paga el llum i l'aigua.

— **Quins equips hi haurà?**

— Continuar amb els nou mateixos que hi havia l'any passat, en no ser que dins les seccions de més petits que és allà on hem de començar a fer feina vegem que podem fer un altre equip. També mirar si s'ha de federar o no, o si senzillament ha d'actuar dins el nivell escolar. Procurarem potenciar aquests menuts i mirar si podem fer que juguin amb la secció de Llevant, de tal manera que no es limitin a jugar aquells quatre o cinc partidets sinó molt més perquè els sigui un al·licient. Tot això s'haurà de veure.

— **Quins entrenadors tendreu?**

— De moment, no hi ha res firmat, però ja hem parlat amb en Xisco Amengual i ens ha dit que sí. Aquest home ja ha vingut a fer escoles d'estiu, ha entrenat el Patronat a Primera Divisió, també a equips de Tercera... Té un nom i dins Mallorca està ben considerat. De fet, per enguany està que ha d'entrenar a un altre equip però està que uns dies a la setmana (està per concretar) farà unes hores amb aquest grup de sis i els entrenadors de cada equip. O sigui, que manarà unes feines, uns objectius... als entrenadors i aquests toca respondre. És a dir, en principi seguirà havent-hi els entrenadors que hi havia però estaran dirigits per una persona amb coneixements i experiència. Aquest home també farà una sèrie d'entrenaments, unes xerrades per als entrenadors i jugadors, ens dirà què toca fer a cada equip...

Fins ara, cadascú anava un poc a la seva manera. Tothom feia tot quant sabia però no s'anava massa coordinat i ara pretenem que hi hagi una gradació quant a equips. És a dir, començar per la A, B, C... i seguir

Foto: Antònia Sitjar

— Nova directiva de Bàsquet.

pujant, però no fer cada any el mateix. Que es vegi uns avanços.

— **Amb quines categories competireu?**

— Hi havia nou equips i seguirem amb les mateixes.

— **Econòmicament, com vos arreglareu?**

— La qüestió econòmica és el dilema. S'està pensant que els al·lots paguin una quota, com de fet ho fan a totes les activitats que s'apunten. Hem fet uns números i s'han de menester, parlant de cent al·lots, d'unes 10.000 pessetes per al·lot. Sabem que per qualcú serà molt i per qualcú no tant. Però si miram que dura la temporada gairebé 10 mesos surt a 1.000 pessetes cada mes. Amb aquests doblers es paga només les despeses. Si llavors volem un altre entrenador o si es necessita unes altres coses, s'haurà de fer càlculs.

Amb l'entrenador es farà un contracte de dia 15 de setembre fins a finals de maig. Per tant, són nou mesos i això suposa les 1.000 pessetes que he dit abans, que és el que se sol pagar (o més) per anar a tennis, a judo, etc. També hem de pensar que s'ha de pagar la federació, els arbitratges, les assegurances...

Tenim previst recaptar mitjançant el sistema de soci. Se'ls donarà un carnet o dos perquè hi puguin assistir pares o padrins. També haurem de mirar si hi ha alguna casa comercial que ens ajudi un poc, etc.

— **Què demanau a la gent?**

— Volem demostrar que el bàs-

quet està viu i volem que la gent hi participi a la seva manera. Voldríem que la gent assistís massivament al camp, com ha hagut anys enrera que ha passat. Ens agradaria que en anar allà no véssim els al·lots tot sols jugant o amb un parell de pares sinó que molts de campaners hi assistissin.

El nostre repte és demostrar que el bàsquet és un esport viu, de moda i que agrada a molta gent. I també ens hem traçat uns objectius com són potenciar al màxim els equips més petits per d'aquí a un parell d'anys veure uns resultats i també implicar molt els pares perquè assistesquin i moguin gent per venir al camp.

Antònia Sitjar

Ca'n Juan

BAR - HAMBURGUESERIA

Enginyer Gabriel Roca, 61

Tel. 65.63.72

COLÒNIA DE SANT JORDI

Escoles esportives, Tallers educatius i activitats lúdiques d'estiu.

Durant els mesos de juliol i agost es duran a terme aquestes ja tradicionals escoles, tallers i activitats, que aquest any compleixen la XI edició. Aquestes escoles de perfeccionament engloben els següents esports: Vela, Ski Nàutic, Windsurfing, Bàsket, Tennis, Natació, Futbol 7 i Futbol, Aeromodelisme, Waterpolo, Volei-jockey. Els tallers són de màscares, mòbils, paper, jocs i danses, rondalles mallorquines, dibuix, tècnica vocal, aeromodelisme i anglès. Per als joves de 14 a 18 anys hi ha tallers de cuina, fusta, ceràmica i ràdio.

Restaurant
CAN PEP

Av. Miramar, 16
Tel. 64 01 02
Sa Ràpita.
CAMPOS

Taller i Servei de Pneumàtics **M. BORDOY**

Venda i Reparació de Pneumàtics
Equilibrat Electrònic
Servei de Reparació vulcanitzats

Carrer Victòria, 57 (Cantonada Carrer Felanitx)
Tel. 65.21.93 • CAMPOS

PNEUMÀTICS I SERVEIS **PALENZUELA**

ESPECIALITAT EN PNEUMÀTICS I EQUILIBRATS DE
TURISMES, CAMIONS, 4X4,
INDUSTRIAL I MOTOCICLETES

Carrer Manacor, 2 - A - baixos Tel. 65.00.13
07630 CAMPOS Particular: 65.11.65

TRANSPORTS MESQUIDA

Ronda Catalunya, 9 - Tel. 65.01.47
07630 CAMPOS

BAR NOU

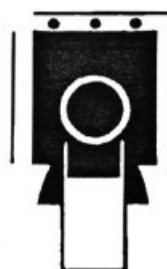
Tapes variades, Paelles,
Pollastres a l'Ast

Avinguda Miramar, 74 • Tel. 64.04.04
SA RÀPITA

BUGADERIA

TINTORERIA

SA BUGADERIA

Carrer Nou, 73 • 07630 CAMPOS • TEL. 65.25.27

Pintures Recó

Tomàs Mas Salom

Vázquez Mella, 2 Tels. 650704 - 650205 CAMPOS

PRODUCTES ADROVER

Carrer Menorca, s/n. • Tel. 65.00.54
07630 CAMPOS

**botendències
tiga...**

*Moda Home / Dona
Exclusiva Texans Carroche*

Major, 4 - Local D • Tel. 65.09.34
07630 CAMPOS

RESTAURANT SON COLÒM

Joni Vidal Barceló

Cuina Mallorquina
Carns al grill,
Noces, Comunions, etc.

Ctra. Felanitx - Campos, Km. 1
Tel. 58.10.76
07200 FELANITX

AUTO - ESCOLA
COVAS

Antoni Covas i Burguera

Carrer Siquia, 72 - Tel. 65.00.81
07630 CAMPOS (Mallorca)

FORN CAN

Sípia, 12

Tel. 64.01.26

HUGUET

Sa Ràpita

CAMPOS

RESTAURANT SES AIGÜES BLANQUES

Especialitats: Carns a la brasa

Obert tots els vespres

**Ctra. Ses Covetes, s/n.
Tel. 64.09.27 • SES COVETES**

NÀUTICA TRAMUNTANA

Reparació en Poliester
Tractament d'osmosi
Pintura • Vernissos
Hivernacle i Manteniment
Venda i Muntatge d'accessoris

Esplanada del Port • Tel. 64.00.02 • Sa Ràpita

Supermercat BRISAS

**Carnisseria, Cansaladeria
Fruita, Forn, Etc.**

**Carrer Calamar, 14 • Tel. 64.00.18
Sa Ràpita**

RESSÒ

Revista mensual

ANY 9

Juliol 1996 • N.º 82

Edita: Obra Cultural Balear de Campos

Informació i Correspondència:

Apartat de Correus Núm. 40 - CAMPOS

Fax.: 971 - 65.02.02

Coordinadors:

M. Alcaraz

D. Huguet

P. Ollers

E. Tomás

Coordinador Esports:

Miquel Oliver

Coordinadora Seccions Fixes:

Antònia Sitjar

Coordinadora Publicitat:

Carme Llaneras • Tel. 65.21.32

COL·LABORADORS:

Miquel Adrover i Monserrat

Joan Adrover i Mascaró

Xesc Adrover

Margalida Ballester

Guillem R. Caldentey

Sebastià Covas

Joan Juan Pons

Clementina Kokkelink

Josep Lladó

Jaume Lladó

Gori Mas

Guillem Burguera

Antònia Serra

Damià Andreu Verger

Núria Vives

Sebastià Moranta

Guillem Mas i Forteza

Apollònia Vanrell

Maria Barón

Arnau Perelló

Francesc Miró

Josep Antoni Sala

Margalida Martorell

Francesc Blasco

Pere Adrover

Francesc Mas

Guillem Mas i Ferrari

Damià Prohens

Bàrbara Monserrat

Francesca Ballester

Francesca Mas

Miquel Àngel Aguiló

Antoni Ginard

Jaume Clar

Antoni León

Miquel Roig Adrover

Jordi Caldentey

Joan Lladonet

Francisca Oliver

Subscripció: 2.500 Ptes. anuals

Preu d'aquest exemplar:

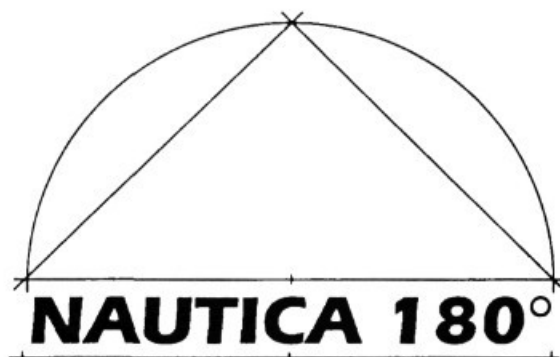
300 Ptes. I.V.A. (Inclòs)

Dipòsit legal: PM.951-1988

Maquetatge i Impressió:

ADROVER - CAMPOS
Tel. 65.02.02

per a tot tipus de serveis nàutics

Esplanada del Port
Tel. 971.64.02.66
Fax. 971.64.01.76
07639 LA RÀPITA
CAMPOS (Mallorca)

RESTAURANT

Club Nàutic Sa Ràpita

Especialitat en:
Peixos • Mariscos • Carns

Esplanada del Port, Tels. 64.04.13 • 64.03.52
07639 SA RÀPITA • Campos